

การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของกลุ่มโรงเรียนตะวันออกพัฒนา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร
ACADEMIC ADMINISTRATION IN BASIC SCHOOL EDUCATION OF THE
EASTERN DEVELOPMENT SCHOOL GROUP UNDER SAMUTSAKHON
PRIMARY EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE

จินตนา วงชาติ

โรงเรียนวัดราชบุรณารุง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของกลุ่มโรงเรียนตะวันออกพัฒนา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร และเพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูที่มีต่อการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของกลุ่มโรงเรียนตะวันออกพัฒนา จำแนกตามระดับการศึกษาและประสบการณ์การทำงาน โดยศึกษากับกลุ่มตัวอย่างที่เป็นครูผู้รับผิดชอบงานบริหารวิชาการในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของกลุ่มโรงเรียนตะวันออกพัฒนา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร จำนวนทั้งสิ้น 105 คน โดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบชั้นภูมิ (Stratified sampling) ใช้แบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล และวิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบค่า t-test

ผลการวิจัย พบว่า 1) การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของกลุ่มโรงเรียนตะวันออกพัฒนาอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า การบริหารงานวิชาการอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ การวัดผลประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียน การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา และการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา 2) ครูที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของกลุ่มโรงเรียนตะวันออกพัฒนา ในภาพรวมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาในแต่ละด้านพบว่า ครูมีความคิดเห็นแตกต่างกันในด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ และการวัดผลประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยครูที่มีระดับการศึกษาปริญญาตรีมีความคิดเห็นต่อการบริหารงานวิชาการมากกว่าครูที่มีระดับการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี ส่วนในด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาและการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน 3) ครูที่มีประสบการณ์การ

ทำงานแตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาชั้นพื้นฐานของกลุ่มโรงเรียน ตะวันออกพัฒนา ในภาพรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาในแต่ละด้านพบว่าครูที่มีประสบการณ์การทำงานต่างกันมีความคิดเห็นแตกต่างกันในด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยครูที่มีประสบการณ์การทำงานไม่เกิน 10 ปีมีความคิดเห็นต่อการบริหารงานวิชาการด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้มากกว่าครูที่มีประสบการณ์การทำงาน 10 ปีขึ้นไป ส่วนในด้านการพัฒนาหลักสูตร การวัดผลประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียน และการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน

คำสำคัญ: การบริหารงานวิชาการ, กลุ่มโรงเรียน

ABSTRACT

This research aims 1) to study the level of academic administration in Basic school education of the Eastern Development School Group, Under Samutsakhon Primary Educational Service Area Office and 2) to compare the opinions of administrators / teachers toward academic administration in Basic school education of the Eastern Development School Group classified by educational degrees and work experiences. The sample was 105 administrators/teacher responsible for academic administration in Basic school education of the Eastern Development School Group Under Samutsakhon Primary Educational Service Area Office. Using a stratified sampling. The five - level scale questionnaire was used as a tool to collect data. The data were analyzed by percentage, mean, standard deviation and t-test.

The research findings were as follows: 1) Academic administration in Basic school education of the Eastern Development School Group Under Samutsakhon Primary Educational Service Area Office was high, And when considering each side, it was found the academic administration at all levels was at a high level, Sort by average to descending order. Evaluation, evaluation and transfer of results. Development of learning process. Development of curriculum and the development of quality assurance system within the school. 2) Teachers with different education levels have a view on academic administration in Basic school education of the Eastern Development School Group Under Samutsakhon Primary Educational Service Area Office in a different overview statistically significant at the level of .05. Considering each side, it was found that the development of the learning process and evaluation, evaluation and

transfer of learning outcomes. Teachers have different opinions. Statistically significant at the level of .05. Teachers with bachelor degree are more likely to have an opinion on academic administration than teachers who have higher education than bachelors. In the field of curriculum development and the development of quality assurance systems in schools. There are no differences. 3) Teachers with different working experiences have a view on academic administration in Basic school education of the Eastern Development School Group Under Samutsakhon Primary Educational Service Area Office were not different overview. Considering each side, it was found that There are different opinions on the development of the learning process. Statistically significant at the level of .05. Teachers who have more than 10 years of work experience have more opinions on the academic management of learning process development than teachers who have more than 10 years of work experience. In terms of curriculum development. Evaluation, evaluation and transfer of results. And the development of quality assurance system within the school. There are no differences.

Keyword: Academic Administration, School group

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การศึกษาถือว่าเป็นปัจจัยสำคัญในการพัฒนาบุคคลให้มีประสิทธิภาพ เพราะเป็นการมุ่งเน้นพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้และทักษะพื้นฐานในการดำรงชีวิต ทนต่อการเปลี่ยนแปลงให้ผู้เรียนมีสุขภาพสมบูรณ์ทั้งทางร่างกายและจิตใจ ทำงานเป็น ดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างสงบสุข ยิ่งในสถานการณ์ที่โลกมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วในปัจจุบัน ระบบการจัดการศึกษาของไทยจำเป็นต้องปรับตัวให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมืองและวัฒนธรรม การจัดการเรียนการสอนจะต้องให้นักเรียนได้พัฒนาระบวนการคิดวิเคราะห์หรืออย่างมีเหตุผล สามารถ

แก้ปัญหาได้ โดยการปฏิบัติจริง รู้จักการนำเอาภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้เป็นพื้นฐานในการพัฒนาชีวิต และมีส่วนร่วมในการพัฒนาสิ่งแวดล้อม ตลอดจนการพัฒนาสังคม ได้อย่างต่อเนื่องและมีคุณภาพ การศึกษาจะมีคุณภาพได้นั้น โรงเรียนจะต้องมีระบบการบริหารงานโรงเรียนที่มีประสิทธิภาพซึ่งการบริหารโรงเรียนประกอบด้วย 4 กลุ่มงานหลัก คือ กลุ่มงานบริหารงานวิชาการ กลุ่มงานบริหารงบประมาณ กลุ่มงานบริหารงานบุคคล และกลุ่มงานบริหารทั่วไป ทั้ง 4 กลุ่มงานมีเป้าหมายร่วมกัน คือการพัฒนาให้นักเรียนมีความรู้ความสามารถและมีคุณลักษณะ ที่พึงประสงค์โดยมีกลุ่มงานวิชาการเป็นงานหลัก ซึ่งมีความสำคัญอย่างยิ่ง

ต่อการจัดการศึกษาให้บรรลุเป้าหมายที่วางไว้ มาตรฐานคุณภาพการศึกษาจะปรากฏเด่นชัด เมื่อการบริหารงานวิชาการประสบผลสำเร็จ และหากโรงเรียนดำเนินงานผิดพลาดทาง วิชาการก็น่าจะพิจารณาได้ว่า โรงเรียนนั้น ประสบความล้มเหลว ในทางตรงกันข้าม โรงเรียนใดที่ประสบผลสำเร็จในการดำเนินงาน ทางวิชาการโรงเรียนนั้นก็สมควรที่จะได้รับการ ยกย่อง ยอมรับว่าเป็นโรงเรียนที่ดำเนินภารกิจ ของโรงเรียนได้ผล

จากที่กล่าวมาในข้างต้นจะเห็นได้ว่าการบริหารงานวิชาการนั้นมีความสำคัญอย่างยิ่งในการบริหารสถานศึกษา ดังนั้นผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาความคิดเห็นของครูที่มีต่อการบริหารวิชาการในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ของกลุ่มโรงเรียนตะวันออกพัฒนา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร เพื่อจะใช้เป็นแนวทางในการพัฒนา และปรับปรุงแก้ไขการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับการบริหารงาน วิชาการในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของกลุ่ม โรงเรียนตะวันออกพัฒนา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร
2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของครู ที่มีต่อการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาขั้น

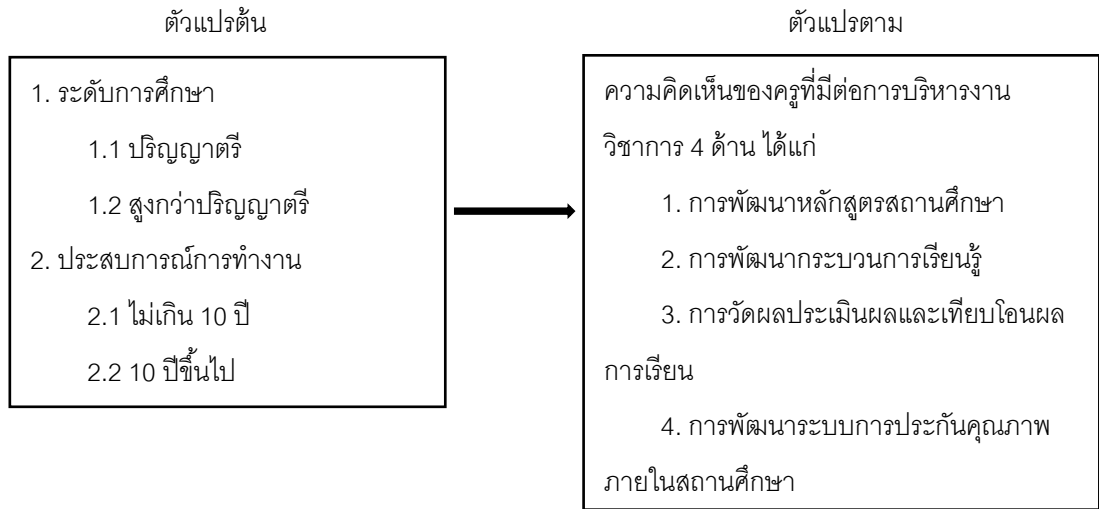
พื้นฐานของกลุ่มโรงเรียนตะวันออกพัฒนา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสมุทรสาคร จำแนกตามวุฒิ การศึกษา และประสบการณ์การทำงาน

ขอบเขตการวิจัย

1. ขอบเขตด้านเนื้อหาสาระ มุ่งศึกษา การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาขั้น พื้นฐานของกลุ่มโรงเรียนตะวันออกพัฒนา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสมุทรสาคร โดยผู้วิจัยจะศึกษาใน ขอบข่ายงานบริหารวิชาการ 4 ด้าน คือ การ พัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา การพัฒนา กระบวนการเรียนรู้ การวัดผลประเมินผลและ เทียบโอนผลการเรียน และการพัฒนาระบบการ ประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

2. ขอบเขตด้านประชากร ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ครูผู้รับผิดชอบงาน บริหารวิชาการในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของ กลุ่มโรงเรียนตะวันออกพัฒนา สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร จำนวนทั้งสิ้น 140 คน ของโรงเรียนจำนวน 7 แห่ง ได้แก่ โรงเรียนวัดราชบุรุษบำรุง (ไสวราชบุรี อูปถัมถ์) โรงเรียนบ้านคลองกระทุ่มแบน โรงเรียนบ้านแครายเกษตรพันธุ์พิทยาคาร โรงเรียนวัดสุวรรณรัตนาราม โรงเรียนบ้านดอน ไก่ดี โรงเรียนบ้านสวนหลวง โรงเรียนวัดใหม่ หนองพะอง

กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
  - 1.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ครูผู้รับผิดชอบงานบริหารวิชาการในสถานศึกษาชั้นพื้นฐานของกลุ่มโรงเรียน ตะวันออกพัฒนา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ จำนวนทั้งสิ้น 140 คน ของโรงเรียนจำนวน 7 แห่ง
    - 1.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ครูผู้รับผิดชอบงานบริหารวิชาการในสถานศึกษาชั้นพื้นฐานของกลุ่มโรงเรียน ตะวันออกพัฒนา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ จำนวนทั้งสิ้น 105 คน โดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบชั้นภูมิ โดยเปรียบเทียบจากตารางเครจซี่และมอร์แกน
  2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามข้อมูลทั่วไปของครูกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ เพศ ระดับการศึกษา ประสบการณ์การทำงาน เป็นแบบสอบถาม

Check List ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นของครูต่อการบริหารงานวิชาการ เป็นแบบสอบถาม Rating Scale 5 ระดับของลิเคิร์ต (Likert, 1967 อ้างถึงใน นพรัตน์ ชำนาญพีช, 2559)

3. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล การวิจัยในครั้งนี้มีลำดับขั้นตอนการสร้างเครื่องมือในการวิจัยตามลำดับ ดังนี้

3.1 ศึกษาหลักการ แนวคิด ทฤษฎี เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการจากเอกสารและตำราต่าง ๆ

3.2 กำหนดกรอบการสร้างเครื่องมือในการวิจัยจากข้อมูลที่ศึกษา เอกสาร ตำราและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องตามกรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย ซึ่งประกอบด้วยการบริหารงานวิชาการ ทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ การวัดผลประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียน

และการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพ
ภายในสถานศึกษา

3.3 สร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
โดยยึดวัตถุประสงค์การวัดตามนิยามศัพท์
เป็นหลัก

3.4 นำเครื่องมือในการวิจัยเสนอ
อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ เพื่อพิจารณา
สำนวนความชัดเจนของคำถามและทำการ
ปรับปรุงเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

3.5 นำเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยที่
แก้ไขแล้ว ไปหาค่าความเที่ยงตรง (Validity)
โดยให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน ตรวจสอบ
เพื่อพิจารณาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา ได้ค่า
ความเที่ยงตรงในแต่ละข้ออยู่ระหว่าง
0.60 - 1.00

3.6 นำเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยมา
ปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ
แล้วนำเสนออาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์เพื่อ
ตรวจสอบอีกครั้ง

3.7 นำเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยที่
ปรับปรุงแล้วไปทดลองใช้ (Try out) กับ
ประชากรที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน
แล้วนำมาวิเคราะห์หาความเชื่อมั่น
(Reliability) ของแบบสอบถาม โดยหาค่า
สัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha - Coefficient)
ของครอนบัค (Cronbach) ได้ค่าความเชื่อมั่น
เท่ากับ 0.86

3.8 นำแบบสอบถามเสนออาจารย์
ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ตรวจสอบความถูกต้องและ

เหมาะสมและนำไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
การวิจัย

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล ในการเก็บ
รวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลด้วย
ตนเองตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

4.1 ขอนหนังสือแนะนำตัวผู้วิจัยและ
ขอความร่วมมือจากมหาวิทยาลัยกรุงเทพมหานคร
ถึงผู้อำนวยการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของกลุ่ม
โรงเรียนตะวันออกพัฒนา สังกัดสำนักงานเขต
พื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาครเพื่อขอ
ความร่วมมือในการแจกและเก็บรวบรวม
แบบสอบถาม

4.2 รวบรวมแบบสอบถามที่ได้รับ
กลับคืนทั้งหมด 105 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100
และนำมาตรวจสอบความถูกต้องเพื่อ
ดำเนินการวิเคราะห์ตามขั้นตอนการวิจัย

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

5.1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้ตอบ
แบบสอบถาม คือ เพศ วุฒิการศึกษา
และประสบการณ์การทำงานวิเคราะห์โดยการ
หาค่าความถี่และร้อยละ

5.2 ข้อมูลเกี่ยวกับระดับการ
บริหารงานวิชาการในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
ของกลุ่มโรงเรียนตะวันออกพัฒนา สังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
สมุทรสาคร โดยคำนวณหาค่าเฉลี่ย (Mean)
ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
เป็นรายข้อ รายด้านและโดยภาพรวม
แล้วนำมาเปรียบเทียบโดยใช้เกณฑ์การแปล

ความหมายของเบสท์ (Best, 1981 อ้างถึงใน นพรัตน์ ชำนาญพีช, 2559)

5.3 เปรียบเทียบความคิดเห็นของ ครูที่มีต่อการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา ขั้นพื้นฐานของกลุ่มโรงเรียนตะวันออกพัฒนา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษา ประถมศึกษาสมุทรสาคร จำแนกตามวุฒิ การศึกษาและประสบการณ์การทำงาน โดยใช้ การทดสอบค่า t-test

6. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

6.1 สถิติที่ใช้ในการหาค่าความ เชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถาม ได้แก่ ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แอลฟา (Alpha-Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach)

6.2 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และการทดสอบค่า t-test

สรุปผลการวิจัย

1. การบริหารงานวิชาการใน สถานศึกษาขั้นพื้นฐานของกลุ่มโรงเรียน ตะวันออกพัฒนา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร อยู่ในระดับ มาก ($\bar{X} = 4.31$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า การบริหารงานวิชาการทุกด้านอยู่ใน ระดับมาก โดยเรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ การวัดผลประเมินผลและเทียบโอนผลการ เรียน ($\bar{X} = 4.38$) การพัฒนากระบวนการเรียนรู้

($\bar{X} = 4.33$) การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.31$) และการพัฒนาระบบการประกัน คุณภาพภายในสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.22$)

2. ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของ ครูที่มีต่อการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา ขั้นพื้นฐานของกลุ่มโรงเรียนตะวันออกพัฒนา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษา ประถมศึกษาสมุทรสาคร จำแนกตามระดับ การศึกษา พบว่า ครูที่มีระดับการศึกษาที่ แตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารงาน วิชาการในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของกลุ่ม โรงเรียนตะวันออกพัฒนาสังกัดสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร ใน ภาพรวมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาในแต่ละด้านพบว่าครู มีความคิดเห็นแตกต่างกันในด้านการพัฒนา กระบวนการเรียนรู้ และการวัดผลประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียน อย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติที่ระดับ .05 โดยครูที่มีระดับการศึกษา ปริญญาตรีมีความคิดเห็นต่อการบริหารงาน วิชาการมากกว่าครูที่มีระดับการศึกษาสูงกว่า ปริญญาตรี ส่วนในด้านการพัฒนาหลักสูตร สถานศึกษาและการพัฒนาระบบการประกัน คุณภาพภายในสถานศึกษา มีความคิดเห็นไม่ แตกต่างกัน

3. ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของ ครูที่มีต่อการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา ขั้นพื้นฐานของกลุ่มโรงเรียนตะวันออกพัฒนา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษา

ประถมศึกษาสมุทรสาคร จำแนกตาม
ประสบการณ์การทำงาน พบว่า ครูที่มี
ประสบการณ์การทำงานต่างกันมีความคิดเห็น
ต่อการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาชั้น
พื้นฐานของกลุ่มโรงเรียนตะวันออกพัฒนา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาสมุทรสาคร ในภาพรวมไม่
แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาในแต่ละด้านพบว่า
ครูมีความคิดเห็นแตกต่างกันในด้านการพัฒนา
กระบวนการเรียนรู้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่
ระดับ .05 โดยครูที่มีประสบการณ์การทำงาน
ไม่เกิน 10 ปีมีความคิดเห็นต่อการบริหารงาน
วิชาการด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้
มากกว่าครูที่มีประสบการณ์การทำงาน 10 ปี
ขึ้นไป ส่วนในด้านการพัฒนาหลักสูตร การ
วัดผลประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียน
และการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพ
ภายในสถานศึกษา มีความคิดเห็นไม่แตกต่าง
กัน

การอภิปรายผล

1. การบริหารงานวิชาการใน
สถานศึกษาชั้นพื้นฐานของกลุ่มโรงเรียน
ตะวันออกพัฒนา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร อยู่ในระดับ
มาก สอดคล้องกับผลงานวิจัยของ จีรพิพรรธ
ธรรมแท้ (2557) ที่ได้ศึกษา เรื่อง การบริหาร
วิชาการที่ส่งผลต่อการจัดการศึกษาของ
สถานศึกษาในสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่

การศึกษามัธยมศึกษา เขต 8 ที่พบว่า
การบริหารวิชาการของสถานศึกษาในสังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา
เขต 8 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจ
เป็นเพราะในปัจจุบันทุกภาคฝ่ายต่างหันมาให้
ความสำคัญกับการศึกษามากยิ่งขึ้น
สถานศึกษาแต่ละแห่งจึงต้องมีการพัฒนาและ
ปรับเปลี่ยนแนวทางในการบริหารงานให้
ทันสมัยอยู่เสมอ อีกทั้งระบบการสื่อสารและ
เทคโนโลยีต่าง ๆ ก็มีความทันสมัยมากยิ่งขึ้น
ทำให้ครูสามารถศึกษาหาความรู้ได้อย่าง
หลากหลายและสามารถนำมาพัฒนาการ
ปฏิบัติงานของตนเองได้อย่างรอบด้าน
โดยเฉพาะในด้านการบริหารงานวิชาการซึ่งถือ
ว่าเป็นหัวใจที่สำคัญของสถานศึกษา

2. ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของ
ครูที่มีต่อการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา
ชั้นพื้นฐานของกลุ่มโรงเรียนตะวันออกพัฒนา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาสมุทรสาคร จำแนกตามระดับ
การศึกษา พบว่าครูที่มีระดับการศึกษาแตกต่าง
กัน โดยภาพรวมมีความคิดเห็นต่อการ
บริหารงานวิชาการที่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้อง
กับสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะครูที่มี
ระดับการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี ส่วนใหญ่จะ
จบการศึกษาในสาขาวิชาการบริหารการศึกษา
ซึ่งได้มีการศึกษาเกี่ยวกับทฤษฎีการบริหารและ
ความรู้ต่าง ๆ เกี่ยวกับการบริหารการศึกษา
อย่างรอบด้าน ทำให้มีมุมมองและทัศนคติต่อ

การปฏิบัติงานในการบริหารงานวิชาการที่แตกต่างออกไปจากครูที่จบการศึกษาในระดับปริญญาตรี สอดคล้องกับงานวิจัยของ ตริโชค กางกัน (2552) ได้ศึกษา เรื่อง สภาพและปัญหาการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสิงห์บุรี พบว่า ผู้บริหารและครูที่มีวุฒิการศึกษาแตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อสภาพการบริหารงานวิชาการที่แตกต่างกัน

3. ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูที่มีต่อการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาชั้นพื้นฐานของกลุ่มโรงเรียนตะวันออกพัฒนา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน พบว่า ครูที่มีประสบการณ์การทำงานแตกต่างกัน ในภาพรวมมีความคิดเห็นต่อการบริหารงานวิชาการที่ไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ แต่ผลการวิจัยสอดคล้องกับงานวิจัยของ สมเกียรติ เสาวคนธ์ (2551) ได้ศึกษา เรื่อง การศึกษาปัญหาการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานราธิวาส พบว่า การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานราธิวาส จำแนกตามประสบการณ์ในการบริหาร พบว่าโดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าผู้บริหารสถานศึกษาหลายท่านได้มุ่งเน้นให้ครูผู้สอนมี

ความกระตือรือร้นในการปฏิบัติงาน และส่งเสริมให้ครูมีการพัฒนาความรู้ของตนเองในด้านต่างๆ อยู่เสมอ เช่น การเชิญวิทยากรมาให้ความรู้ในสถานศึกษา การส่งเสริมให้ครูเข้ารับการอบรมในด้านวิชาการ การไปศึกษาดูงานตามสถานศึกษาต่าง ๆ ทำให้ครูทุกท่านได้รับความรู้และมีโอกาสในการพัฒนาความรู้อย่างเท่าเทียมกัน ดังนั้น ไม่ว่าจะครูจะมีประสบการณ์การทำงานมากหรือน้อย จึงมีความคิดเห็นต่อการบริหารงานวิชาการไม่แตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะ

1. ผู้บริหารสถานศึกษาควรนำข้อมูลที่ได้จากการวิจัยไปใช้ในการวางแผนเพื่อกำหนดแนวทางในการพัฒนาการบริหารงานวิชาการให้มีคุณภาพมากยิ่งขึ้น และมีการส่งเสริมและพัฒนาสมรรถนะด้านการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาให้กับครูผู้สอนในสถานศึกษา โดยอาจจะจัดให้มีการอบรมเกี่ยวกับการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา เนื่องจากผลการวิจัยพบว่าด้านการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษามีค่าเฉลี่ยน้อยกว่าด้านอื่น

2. ผู้บริหารสถานศึกษาควรให้ความสำคัญกับการพัฒนาการปฏิบัติงานของครูในด้านการบริหารงานวิชาการให้มากยิ่งขึ้น โดยการศึกษาดูงาน ประชุม สัมมนา อบรม และมีการแลกเปลี่ยนการเรียนรู้อยู่เสมอ เพื่อพัฒนา

ความรู้ความสามารถในการปฏิบัติงานของครู
ซึ่งจะส่งผลให้การบริหารงานวิชาการและการ
จัดการศึกษามีคุณภาพและบรรลุเป้าหมาย
ตามที่สถานศึกษากำหนด

3. ควรมีการศึกษาตัวแปรและปัจจัย
ด้านอื่น ๆ ที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพในการ
บริหารงานวิชาการ เพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์
ทางการเรียนให้สูงขึ้น

เอกสารอ้างอิง

- จิรพิพรรธ ธรรมแท้. (2557). การบริหารงานวิชาการที่ส่งผลต่อการจัดการศึกษาในสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 8. ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ตรีโชค กางกัน. (2552). สภาพและปัญหาการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขยายโอกาสทาง
การศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสิงห์บุรี. ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชา
การบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี.
- นพรัตน์ ชำนาญพีช. (2559). การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูผู้สอนในกลุ่ม
โรงเรียนขยายโอกาส อำเภอชลุม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
จันทบุรี เขต 2. การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยบูรพา.
- สมเกียรติ เสาวคนธ์. (2551). การศึกษาปัญหาการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา
ชั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานราธิวาส. ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชา
การบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา.

ปัจจัยทางการบริหารที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการสอนของครูปฐมวัยใน
โรงเรียนอนุบาลเอกชนกลุ่มแพรกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริม

การศึกษาเอกชนสมุทรปราการ เขต 1

Administrative Factors Relating to Teaching Behavior of the Preschool Teachers
in Private Kindergartens of Prakasa Group under the Samuthprakarn Private
Education Commission Office Area 1

สุนัฐดาว เบ็ญทอง¹, เกียรติศักดิ์ อิชยานันท์²

นักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยกรุงเทพมหานคร
อาจารย์ประจำ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยกรุงเทพมหานคร

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาปัจจัยทางการบริหาร ได้แก่ ภาวะผู้นำของผู้บริหาร สถานศึกษา การนิเทศภายใน และบรรยากาศองค์การในโรงเรียนอนุบาลเอกชนกลุ่มแพรกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชนสมุทรปราการ เขต 1 2) ศึกษาพฤติกรรมการสอนของครูปฐมวัยในโรงเรียนอนุบาลเอกชนกลุ่มแพรกษา ได้แก่ การเป็นแบบอย่างที่ดี การจัดประสบการณ์ การเรียนรู้ การดูแลเด็ก และการจัดชั้นเรียน และ 3) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยทางการบริหารกับพฤติกรรมการสอนของครูปฐมวัยในโรงเรียนอนุบาลเอกชนกลุ่มแพรกษา กลุ่มตัวอย่างของการศึกษาเป็นครูปฐมวัยในโรงเรียนอนุบาลเอกชนกลุ่มแพรกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชนสมุทรปราการ เขต 1 จำนวนทั้งสิ้น 76 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยทางการบริหาร ได้แก่ ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา การนิเทศภายใน และบรรยากาศองค์การของโรงเรียนอนุบาลเอกชน และ แบบสอบถามเกี่ยวกับพฤติกรรมการสอนของครูปฐมวัย สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สัน (Pearson's Correlation Coefficient)

ผลการวิจัย พบว่า 1) ปัจจัยทางการบริหารปัจจัยทางการบริหารของผู้บริหารโรงเรียนอนุบาลเอกชนกลุ่มแพรกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชนสมุทรปราการ เขต 1 ทั้ง 3 ด้าน มีระดับการปฏิบัติโดยรวมในระดับมาก โดยเรียงตามลำดับคือ การนิเทศภายใน ภาวะผู้นำของผู้บริหาร และบรรยากาศองค์การ 2) พฤติกรรมการสอนของครูปฐมวัยในโรงเรียนอนุบาลเอกชนกลุ่มแพรกษา โดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับ ได้แก่ การเป็นแบบอย่าง การจัดประสบการณ์การ

เรียนรู้ การดูแลเด็ก และการจัดชั้นเรียน และ 3) ปัจจัยทางการบริหารและพฤติกรรมการสอนของครูปฐมวัยในโรงเรียนอนุบาลเอกชนกลุ่มแพรกาซ่า พบว่า ปัจจัยทางการบริหาร (ภาวะผู้นำ การนิเทศภายใน และบรรยากาศองค์การ) มีความสัมพันธ์ทางบวกกับพฤติกรรมทางการสอนของครูอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ยกเว้นการแบบอย่าง

คำสำคัญ: ปัจจัยทางการบริหาร, พฤติกรรมการสอนของครู, โรงเรียนอนุบาลเอกชน

ABSTRACT

The purposes of this research were to 1) examine the administrative factors which were school administrator's leadership, internal supervision and organizational climate in private kindergartens of Prakasa Group under the Samuthprakarn Private Education Commission Office Area 1 2) investigate teaching behavior of the preschool teachers in private kindergartens of Prakasa Group which were being good role model, performing learning experience, taking care of children and classroom management and 3) analyze the relationship between administrative factors teaching behavior of the preschool teachers in private kindergartens of Prakasa Group. The study sample were 76 teachers in private kindergarten of Prakasa Group under the Samuthprakarn Private Education Commission Office Area 1. The instrument used for collecting the data was a questionnaire asking about administrative factors including school administrator's leadership, internal supervision and organizational climate and asking about preschool teacher's teaching behavior including being a role model, performing learning experience, taking care of children and classroom management. The statistics used for analyzing the collected data were percentage, mean, standard deviation and the Pearson's Correlation Coefficient.

The research results revealed that: 1) the administrative factors of the administrators of private kindergartens of Prakasa Group were performed at high level. The items listed in order included internal supervision, leadership and organizational climate 2) the teaching behavior of the preschool teachers of private kindergartens of Prakasa Group was performed at high level. The items listed in order including being a role model, performing learning experience, taking care of children and classroom management and 3) it was found that the administrative

factors (leadership, internal supervision and organizational climate) positively related to all teaching behavior of the preschool teachers of private kindergartens of Prakasa Group except being a role model.

Keywords: administrative factors, teaching behavior, private kindergarten

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

โรงเรียนอนุบาลเอกชนเป็นสถานศึกษาที่มีหน้าที่จัดการศึกษาให้แก่เด็กปฐมวัยซึ่งเป็นการช่วยแบ่งเบาภาระด้านการจัดการศึกษาของรัฐ การศึกษาปฐมวัยเป็นการศึกษาที่มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการพัฒนาคนตั้งแต่ชั้นแรกเพื่อเป็นกำลังของชาติในอนาคต นักจิตวิทยาและนักการศึกษาหลายท่านมีความเห็นสอดคล้องกันว่า เด็กปฐมวัยเป็นวัยที่เริ่มต้นของชีวิตมนุษย์เป็นช่วงเวลาสำคัญที่สุด เพราะเป็นวัยแห่งการวางรากฐานและเป็นการเตรียมตัวเพื่อชีวิตในอนาคต และเป็นช่วงที่เกิดการเรียนรู้มากที่สุดในชีวิต (จิรวรรณ กาละดี, 2552) ผู้วิจัยซึ่งเป็นครูปฐมวัยในโรงเรียนอนุบาลเอกชน ได้ศึกษาและพบว่าปัจจัยทางการบริหาร ได้แก่ ภาวะผู้นำ การนิเทศภายใน และ บรรยากาศองค์การมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการสอนของครูใน 4 ด้าน คือ การเป็นแบบอย่าง การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ การดูแลเด็ก และการจัดชั้นเรียน (Patrick Sean Gray, 2013) ดังนั้น ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะทำการศึกษา ปัจจัยทางการบริหารที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการสอนของครู

ปฐมวัยในโรงเรียนอนุบาลเอกชนกลุ่มแพรกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชนสมุทรปราการ เขต 1 ด้วยความคาดหวังว่าผลการวิจัยนี้มีคุณค่าต่อทั้งผู้บริหารและครู ผู้บริหารจะได้สารสนเทศที่สำคัญเพื่อทราบว่ามีปัจจัยทางการบริหารใดบ้างที่ควรได้รับการปรับปรุงพัฒนาเพื่อส่งเสริมสนับสนุนให้การปฏิบัติงานของครูมีประสิทธิภาพสอดคล้องกับการบริหารสถานศึกษาและเกิดประสิทธิผลต่อผู้เรียนมากยิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาปัจจัยทางการบริหาร ได้แก่ ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา การนิเทศภายใน และบรรยากาศองค์การในโรงเรียนอนุบาลเอกชนกลุ่มแพรกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชนสมุทรปราการ เขต 1
2. เพื่อศึกษาพฤติกรรมการสอนของครูปฐมวัย ได้แก่ การเป็นแบบอย่าง การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ การดูแลเด็ก และการจัดชั้นเรียนของครูปฐมวัยในโรงเรียนอนุบาล

เอกชนกลุ่มแพรเทศา สังกัดสำนักงาน คณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน สมุทรปราการ เขต 1

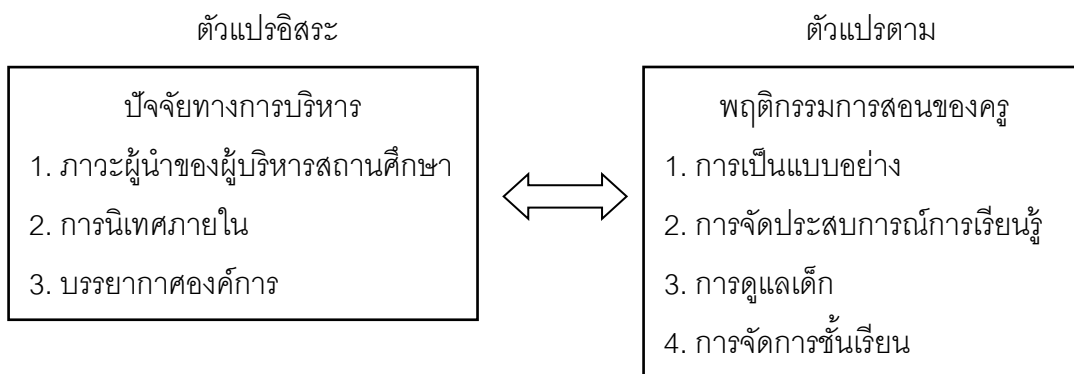
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่าง ปัจจัยทางการบริหารกับพฤติกรรมการสอนของ ครูปฐมวัยในโรงเรียนอนุบาลเอกชนกลุ่ม แพรเทศา

ขอบเขตของการวิจัย

1. กลุ่มตัวอย่าง เป็นครูปฐมวัยของ โรงเรียนอนุบาลเอกชนกลุ่มแพรเทศา สังกัด สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษา เอกชนสมุทรปราการ เขต 1 ในกลุ่มแพรเทศา ได้มาโดยการสุ่มอย่างง่ายของ เครจซี่และมอร์

กรอบแนวคิดของการวิจัย

อาศัยแนวคิดของแพทริค ซอน เกรย์ (Patrick Sean Gray, 2013) ซึ่งพบว่าภาวะผู้นำ การให้ คำแนะนำเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการและความสัมพันธ์ทางบวกระหว่างผู้บริหารและครูที่นำไปสู่ บรรยากาศที่เอื้อต่อการปฏิบัติงานเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้การบริหารงานของสถานศึกษาประสบความสำเร็จ ผู้วิจัยจึงกำหนดกรอบแนวคิดของการวิจัยดังนี้

แกน (Krejcie and Morgan, 1970 อ้างใน ธีรวิมล เอกะกุล, 2543) ใช้วิธีการสุ่มแบบง่าย (simple random sampling) ได้กลุ่มตัวอย่าง ครูปฐมวัยของโรงเรียนอนุบาลเอกชนกลุ่ม แพรเทศา จำนวนทั้งสิ้น 76 คน

2. ตัวแปรที่ศึกษา คือ

2.1 ปัจจัยทางการบริหาร ได้แก่ ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา การนิเทศ ภายในและ บรรยากาศขององค์กร

2.2 พฤติกรรมการสอนของครู ปฐมวัย ได้แก่ การเป็นแบบอย่าง การจัด ประสบการณ์การเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย การดูแลเด็กปฐมวัย และการจัดการชั้นเรียน

วิธีดำเนินการวิจัย

ใช้แบบวิจัยเชิงพรรณนา เก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างครูปฐมวัยในโรงเรียนอนุบาล เอกชนกลุ่มแพรรักษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน สมุทรปราการ เขต 1 ใช้วิธีการสุ่มแบบง่าย (simple random sampling) ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวนทั้งสิ้น 76 คน โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย วิเคราะห์ข้อมูลเพื่ออธิบายตัวแปรด้วยค่าสถิติพื้นฐาน และหาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยทางการบริหารกับพฤติกรรมการสอนของครูปฐมวัยในโรงเรียนอนุบาล เอกชนกลุ่มแพรรักษา ด้วยค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน

ผลของการวิจัย

1. ปัจจัยทางการบริหารปัจจัยทางการบริหารของผู้บริหารโรงเรียนอนุบาลเอกชนกลุ่มแพรรักษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชนสมุทรปราการ เขต 1 ทั้ง 3 ด้าน คือ การนิเทศภายใน ภาวะผู้นำของผู้บริหาร และบรรยากาศองค์การ มีการปฏิบัติโดยรวมในระดับมาก เรียงลำดับคือ การนิเทศภายใน ภาวะผู้นำของผู้บริหาร และบรรยากาศองค์การ
2. พฤติกรรมการสอนของครูปฐมวัยในโรงเรียนอนุบาลเอกชนกลุ่มแพรรักษา โดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ย ได้แก่

การเป็นแบบอย่าง การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ การดูแลเด็ก และการจัดชั้นเรียน

3. ปัจจัยทางการบริหารและพฤติกรรมกรรมการสอนของครูปฐมวัยในโรงเรียนอนุบาล เอกชนกลุ่มแพรรักษา พบว่ามีความสัมพันธ์ทางบวกกับพฤติกรรมการสอนของครูอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยเฉพาะในด้านการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ การดูแลเด็ก และการจัดชั้นเรียน

อภิปรายผล

จากผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยทางการบริหารของผู้บริหารโรงเรียนอนุบาลเอกชนกลุ่มแพรรักษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชนสมุทรปราการ เขต 1 ทั้ง 3 ด้าน คือ การนิเทศภายใน ภาวะผู้นำของผู้บริหาร และบรรยากาศองค์การ มีระดับการปฏิบัติโดยรวมในระดับมาก โดยเฉพาะการนิเทศภายใน มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา คือ ภาวะผู้นำของผู้บริหาร และบรรยากาศองค์การ ผลการวิจัยนี้ แสดงให้เห็นว่าผู้บริหารโรงเรียนอนุบาลเอกชนกลุ่มแพรรักษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชนสมุทรปราการ เขต 1 เล็งเห็นถึงความสำคัญของการนิเทศภายในที่มีต่อพฤติกรรมการสอนของครู กล่าวคือ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้ของผู้เรียน ขึ้นอยู่กับกระบวนการจัดการเรียนการสอนของครูและผลของการจัดกระบวนการจัดการเรียนการสอนของครู ขึ้นอยู่กับ

กระบวนการนิเทศภายในของสถานศึกษา ด้วยเหตุนี้ ผู้บริหารสถานศึกษาจึงต้องจัดให้มีการนิเทศภายในขึ้น เพื่อพัฒนาบุคลากร ซึ่งจะเป็นผลส่งให้ผู้เรียนบรรลุเป้าหมายของหลักสูตรที่ตั้งไว้ และการนิเทศภายในถือว่าเป็นระบบของการพัฒนางานอีกด้วย การนิเทศภายในที่ประสบความสำเร็จ จะทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการสอนของครู เนื่องจากครูมีโอกาสเรียนรู้เพื่อการพัฒนาตนเองให้มีความรู้ที่ทันสมัย ทันท่วงทีต่อเหตุการณ์ จนเข้าใจวิธีการต่าง ๆ ได้อย่างชัดเจน มีการแลกเปลี่ยนการเรียนรู้ระหว่างเพื่อนครู และบุคคลที่เกี่ยวข้องกับเพื่อปรับปรุงการเรียนการสอนของครู และเพิ่มคุณภาพของบทเรียนให้ เป็นไปตามจุดมุ่งหมายของการศึกษาเพื่อให้ได้มาซึ่งสัมฤทธิ์ผลสูงสุดในการเรียนของนักเรียน เมื่อจำแนกเป็นรายด้าน พบว่า ครูอนุบาลโรงเรียนอนุบาลเอกชนกลุ่มแพรภษา รายงานว่า ตนเองได้รับการประเมินผลการจัดการเรียนรู้จากผู้บริหารอย่างต่อเนื่อง มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับผลการวิจัยของฉัตรเพชร ทองธีระ (2555) ซึ่งได้ศึกษาความพึงพอใจของครูที่มีบทบาทต่อการนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษาในเขตอำเภอบัวใหญ่ จังหวัดนครราชสีมาและพบว่าผู้บริหาร เป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญในการนิเทศภายในโรงเรียน และถือเป็นผู้นำทางวิชาการ การนิเทศภายในส่งเสริมให้ครูมีความรู้ความเข้าใจและมีพัฒนาการทางวิชาชีพ ช่วยให้

ครูได้ปฏิบัติหน้าที่อย่างเต็มความสามารถ มีขวัญกำลังใจที่ดี อันจะส่งผลต่อประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการศึกษาต่อไป นอกจากนี้ผลการวิจัยของไจลอลล์ (2008) ซึ่งศึกษาผลของการนิเทศที่มีต่อความก้าวหน้าทางวิชาชีพและการปรับปรุงคุณภาพด้านการสอนในโรงเรียนประถมศึกษาระดับมัธยมศึกษาในสหรัฐอเมริกา และพบว่า ครูมีโอกาสพัฒนาตนเองและพัฒนากิจการจัดการเรียนการสอนและการร่วมมือกันพัฒนาการนิเทศการสอนก่อให้เกิดประสิทธิภาพสูงในการบริหารงานวิชาการ ผลการวิจัยของไจลอลล์ยืนยันบทบาทสำคัญของการนิเทศภายในที่มีต่อพฤติกรรมกรรมการสอนที่มีคุณภาพของครู

1. ผลการวิจัยนี้พบว่า ปัจจัยทางการบริหารด้านภาวะผู้นำของผู้บริหารในโรงเรียนอนุบาลเอกชนกลุ่มแพรภษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชนสมุทรปราการ เขต 1 มีการปฏิบัติโดยรวมในระดับมาก ทั้งนี้เป็นเพราะว่า ผู้บริหารสถานศึกษามีบทบาทเป็นผู้นำโรงเรียนและเป็นผู้นำทางวิชาการมีหน้าที่รับผิดชอบในการกำหนดเป้าหมายและวัตถุประสงค์ของการจัดการศึกษา ส่งเสริมสนับสนุนครูและบุคลากรทางการศึกษาให้ปฏิบัติงานตามเป้าหมายและวัตถุประสงค์ด้านการศึกษา ผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับผลการวิจัยของบุญโสม ดีเลิศ (2550) ซึ่งได้ศึกษาภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขต

พื้นที่การศึกษาสุรินทร์ เขต 1 และพบว่า ภาวะผู้นำที่สำคัญที่สุดของผู้บริหาร คือ การสร้างแรงบันดาลใจ มีความรู้ความสามารถในการส่งเสริมสนับสนุนให้ครูและบุคลากรทางการศึกษาพัฒนาทางด้านวิชาการ และมีความสามารถในการตัดสินใจและการใช้เหตุผล นอกจากนี้ ปัจจัยทางการบริหารด้านบรรยากาศองค์การ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ผลการวิจัยนี้เป็นไปในแนวทางที่ฮอย และคณะ (Hoy, et al., 1990) ได้กล่าวว่า “เป็นปัจจัยที่มีความสำคัญต่อผู้บริหารและบุคลากรบรรยากาศองค์การที่ดีที่ทำให้บุคลากรมีความพึงพอใจในงานสามารถทำนายจิตผูกพันของครูได้”

2. ผลการวิจัยพบว่าพฤติกรรมการสอนของครูปฐมวัยในโรงเรียนอนุบาลเอกชนกลุ่มแพรเทศาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชนสมุทรปราการ เขต 1 มีการปฏิบัติโดยรวมในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ย ได้แก่ การเป็นแบบอย่าง การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ การดูแลเด็ก และการจัดชั้นเรียน ผลการวิจัยนี้เป็นสิ่งที่น่ายินดีที่ว่า บิดามารดา และผู้ปกครองมีความเชื่อมั่นได้ว่า บุตรธิดาของตน จะได้รับบริการด้านการศึกษาที่มีคุณภาพเนื่องจากครูปฐมวัยในโรงเรียนอนุบาลเอกชนกลุ่มแพรเทศา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชนสมุทรปราการ เขต 1 มีพฤติกรรมการสอนที่มีคุณภาพ โดยเฉพาะใน

ด้านการเป็นแบบอย่างให้แก่เด็กปฐมวัย สอดคล้องกับ เกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครู ของคุรุสภา พ.ศ. 2537 (สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา, 2551) มาตรฐานที่ 8 ว่าด้วยการปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้เรียน อธิบายว่า “การปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดี หมายถึง การแสดงออก การประพฤติ และปฏิบัติในด้านบุคลิกภาพทั่วไป การแต่งกาย กิริยา วาจา และจริยธรรมที่เหมาะสมกับความเป็นครูอย่างสม่าเสมอที่ทำให้ผู้เรียนเลื่อมใสศรัทธาและถือเป็นแบบอย่าง” ผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับผลการวิจัยของสิริพร ทิพย์คง (2552) ที่ได้ศึกษาเรื่องความเป็นครูและอธิบายว่า “ครูควรเป็นบุคคลที่กระทำตนให้เป็นแบบอย่างที่ดีเป็นพิเศษ เพราะเด็กและเยาวชนต้องการแบบอย่างการกระทำที่ถูกต้องดีงาม เพื่อใช้เป็นแนวทางในการดำเนินชีวิต ดังนั้น ครู ควรระลึกอยู่เสมอว่า การกระทำตนให้เป็นแบบอย่างที่ดีแก่เด็ก ๆ ที่ตนเองรับผิดชอบ เป็นสิ่งหนึ่งที่ดีที่สุดที่ครูอาจารย์สามารถให้ความช่วยเหลือสังคมได้”

3. ผลการวิจัยพบว่า พฤติกรรมการสอนของครูปฐมวัยของโรงเรียนอนุบาลเอกชนกลุ่มแพรเทศา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชนสมุทรปราการ เขต 1 ด้านการจัดประสบการณ์การเรียนรู้มีการปฏิบัติโดยรวมในระดับมาก ผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับผลการวิจัยของรัตนา ภูไชยแสง (2550) ซึ่งศึกษาเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์ให้แก่เด็กปฐมวัยและ แสดงให้

เห็นถึงบทบาทของการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่มีผลต่อพัฒนาการของเด็กปฐมวัยด้านการช่วยเหลือตนเอง ด้านการอยู่ร่วมกับผู้อื่น และด้านการอนุรักษ์วัฒนธรรมและสิ่งแวดล้อม การจัดกิจกรรม และหลังการจัดกิจกรรมด้วยการละเล่นของเด็กไทย รายด้าน คือ ด้านการช่วยเหลือตนเอง ด้านการอยู่ร่วมกับผู้อื่น และด้านการอนุรักษ์วัฒนธรรมและสิ่งแวดล้อม เนื่องจากการที่ครูจัดประสบการณ์ที่ส่งเสริมพัฒนาการด้านสังคมให้แก่เด็ก จะช่วยให้เด็กได้เพิ่มพูนประสบการณ์และพัฒนาไปสู่วิถีทางการดำเนินชีวิต เมื่อเติบโตเป็นผู้ใหญ่ก็จะสามารถปรับตัวเข้ากับสังคม และอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข นอกจากนี้ การจัดกิจกรรมหลัก 6 กิจกรรม เป็นกิจกรรมที่ครอบคลุมการพัฒนา กล้ามเนื้อใหญ่ พัฒนากล้ามเนื้อเล็ก พัฒนาการอารมณ์ จิตใจ และปลูกฝังคุณธรรม พัฒนาสังคมนิสัย พัฒนาการคิด พัฒนาภาษา และส่งเสริมจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์ของเด็ก เป็นการจัดประสบการณ์แบบบูรณาการที่สอดคล้องกับวิธีการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัย และหลักการทำงานของสมองอย่างชัดเจน

4. ผลการวิจัยพบว่า พฤติกรรมการสอนของครูปฐมวัยในโรงเรียนอนุบาลเอกชน กลุ่มแพรक्षा สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชนสมุทรปราการ เขต 1 ด้านการดูแลเด็กมีการปฏิบัติโดยรวมในระดับมาก ผลการวิจัยนี้แสดงให้เห็นว่า ครูปฐมวัยของโรงเรียนอนุบาลเอกชน กลุ่มแพรक्षाมี

ความสามารถสูงในการดูแลเด็กปฐมวัย สอดคล้องกับลักษณะครูที่ดีตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพ (สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา, 2551) ว่าด้วยการศึกษาปฏิบัติตนของครู ซึ่งกล่าวว่า ครูนำหลักจิตวิทยาไปใช้ในการเรียนการสอน ใช้ภาษาไทยสื่อความหมายได้อย่างถูกต้องทั้งการพูด การเขียน และการใช้คำถามใช้เทคนิคการเสริมแรงอย่างถูกต้อง การปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดี หมายถึง การแสดงออก การประพฤติและปฏิบัติในด้านบุคลิกภาพทั่วไป การแต่งกาย กิริยา วาจา และจริยธรรมที่เหมาะสมกับความเป็นครูอย่างสม่าเสมอ ที่ทำให้ผู้เรียนเลื่อมใสศรัทธา และถือเป็นแบบอย่าง

5. ผลการวิจัยยังพบว่า พฤติกรรมการสอนของครูปฐมวัยของโรงเรียนอนุบาลเอกชน กลุ่มแพรक्षा สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชนสมุทรปราการ เขต 1 ด้านการจัดชั้นเรียนมีการปฏิบัติโดยรวมในระดับสูง ผลการวิจัยนี้ แสดงให้เห็นว่า ครูปฐมวัยของโรงเรียนอนุบาลเอกชน กลุ่มแพรक्षा สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชนสมุทรปราการ เขต 1 มีความรู้ความสามารถในการจัดชั้นเรียนซึ่งมิได้หมายถึงกระบวนการในด้านการจัดเตรียมสภาพห้องเรียน วัสดุอุปกรณ์ และกิจกรรมเท่านั้นแต่หมายรวมถึงวิธีการในการจัดการพฤติกรรมของเด็ก เพื่อรักษาบรรยากาศในชั้นเรียน ช่วยให้การเรียนการสอนดำเนินไปอย่างราบรื่น เด็กเกิดความมีอยู่ในกิจกรรมการเรียนรู้

การจัดการชั้นเรียนมีความสำคัญในการเสริมสร้างนักเรียนให้มีวินัยในการเรียนรู้และการอยู่ร่วมกันด้วยความเอื้ออาทรโดยคำนึงถึงกฎระเบียบของชั้นเรียนอย่างต่อเนื่อง และเป็นการดียิ่ง หากครูจะให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการสร้างกฎระเบียบในชั้นเรียน นอกจากจะยังประโยชน์ต่อการเรียนรู้แล้วยังมีผลในระยะยาวคือเป็นการปลูกฝังลักษณะนิสัยเพื่อการเป็นพลเมืองดีในอนาคตอีกด้วย

6. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยทางการบริหารที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการสอนของครูปฐมวัยในโรงเรียนอนุบาลเอกชนกลุ่มแพรรักษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชนสมุทรปราการ เขต 1 พบว่า ปัจจัยทางการบริหาร (ภาวะผู้นำ การนิเทศภายใน และบรรยากาศองค์การ) มีความสัมพันธ์ทางบวกกับพฤติกรรมทางการสอนของครูอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยเฉพาะในด้านการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ การดูแลเด็ก และการจัดชั้นเรียน ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่การวิจัยนี้ได้ตั้งไว้ ทั้งนี้ เป็นเพราะปัจจัยทางการบริหารทั้ง 3 ปัจจัยคือ ภาวะผู้นำ การนิเทศภายใน และบรรยากาศ มีความเชื่อมโยงซึ่งกันและกัน กล่าวคือ ภาวะผู้นำของผู้บริหารซึ่งเป็นผู้นำของสถานศึกษาได้แสดงบทบาทที่ชัดเจนในการส่งเสริมและสนับสนุนการจัดการศึกษาของสถานศึกษาให้บรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้ กระบวนการสำคัญของการใช้ภาวะผู้นำคือการใช้อำนาจทั้ง

ทางตรงและทางอ้อมเพื่อประสานสัมพันธ์บทบาทต่างๆในกลุ่มตลอดจนการควบคุมชี้นำกิจกรรมของกลุ่มเพื่อการบรรลุเป้าหมาย (มาซีเต๊ะ ปีมา, 2559) ยิ่งไปกว่านั้น ภาวะผู้นำของผู้บริหารในแง่ผู้นำทางวิชาการ เป็นผู้เชี่ยวชาญด้านการเรียนการสอน ใช้ภาวะผู้นำเพื่อสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ของกลุ่มครูเพื่อให้เกิดการปรับปรุงและพัฒนาการเรียนการสอนในชั้นเรียนโดยมุ่งเน้นที่ความสำเร็จในการเรียนรู้ของผู้เรียน เพราะฉะนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาจึงมีหน้าที่รับผิดชอบกระบวนการนิเทศภายในสถานศึกษาเพื่อช่วยให้ครูมีความเชื่อมั่นในการปรับปรุงหรือพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนการสอนตลอดจนมีขวัญและกำลังใจดีพร้อมที่จะทำงานด้วยความเต็มใจและมีความสุข ผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับผลการวิจัยของบุญชิตา จันทรสิงค์โท (2560) ซึ่งทำการศึกษายกย่องการนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษา และพบว่า ครูในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษารอบนอก เขต 1 มีความพึงพอใจต่อการนิเทศภายในของผู้บริหารในระดับมาก โดยแสดงความคิดเห็นว่า ผู้บริหารในฐานะผู้นำมีบทบาทในการนิเทศเพื่อพัฒนาความรู้ให้แก่ครูในการจัดการเรียนการสอน สร้างขวัญกำลังใจที่ดีแก่ครู และสร้างบรรยากาศอันดีและเป็นกันเองในหมู่ครู ซึ่งนำมาสู่ผลการวิจัยนี้คือ ปัจจัยทางการบริหารด้านบรรยากาศมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการสอนของครู

อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อพิจารณาจากการแสดงความคิดเห็นของครูอนุบาลโรงเรียนเอกชนกลุ่มแพรรักษา พบว่า ครูแสดงความคิดเห็นว่าโรงเรียนของตนมีบรรยากาศที่เอื้อต่อการปฏิบัติงาน โดยเฉพาะบรรยากาศของการทำงานที่มีความเป็นกันเอง มีความสัมพันธ์ที่ดีต่อกันซึ่งทำให้เกิดความผูกพันที่จะทำในสิ่งที่ตนเองได้มีส่วนร่วมบรรยากาศที่ดีในองค์การทำให้ครูทุกคนรู้สึกว่าการเรียนน่าอยู่และมีความสุขในการทำงานและย่อมเป็นเหตุให้ครูปฏิบัติงานได้อย่างดีและโรงเรียนมีประสิทธิภาพในการบริหารจัดการทุกด้าน ดังที่ ฮอย และคณะ (Hoy, et al., 1990) ได้ทำการศึกษาเปรียบเทียบบรรยากาศองค์การและสุขภาพโรงเรียนที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและจิตผูกพันของครู โดยใช้โรงเรียนมัธยมศึกษา 58 โรงเรียนในประเทศสหรัฐอเมริกาเป็นกลุ่มตัวอย่าง ผลปรากฏว่าทั้งบรรยากาศองค์การและสุขภาพโรงเรียนสามารถทำนายจิตผูกพันของครูได้

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะที่นำไปใช้ปฏิบัติ

1.1 ผู้บริหารสถานศึกษาควรบริหารงานแบบมีส่วนร่วมโดยให้โอกาสครูได้มี

ส่วนร่วมในการบริหารงานเพื่อให้เกิดการยอมรับ อันจะเป็นแรงกระตุ้นให้เกิดแรงจูงใจในการปฏิบัติ และควรสนับสนุนให้ครูได้มีโอกาสเข้ารับการอบรม สัมมนาหรือศึกษาต่อเพื่อเพิ่มพูนความรู้และประสบการณ์ในการพัฒนาพฤติกรรมการสอนของครู

1.2 สถานศึกษาควรให้ความสำคัญในการสร้างเสริมภาวะผู้นำโดยเฉพาะภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง ส่งเสริมการดำเนินงานนิเทศภายในอย่างเป็นระบบและอย่างต่อเนื่อง และส่งเสริมบรรยากาศองค์การให้เป็นองค์การแห่งการเรียนรู้

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างประสิทธิภาพการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษากับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนปฐมวัย

2.2 ควรมีการศึกษารูปแบบภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งต่อคุณภาพของการสอนของครู

2.3 ควรมีการศึกษาพฤติกรรมกรรมการสอนของครูที่มีผลต่อแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์และความสุขในการเรียนของนักเรียน

เอกสารอ้างอิง

จิรวรรณ กาละดี. (2544). **คุณลักษณะของครูปฐมวัยที่พึงประสงค์ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542**. ปรินญาศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต (หลักสูตรและการสอน).

- บุญโสม ดีเลิศ. (2550). **การศึกษาภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาชั้น
พื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุรินทร์ เขต 1.** วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์
มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์.
มาซีไต้ะ ปีมา. (2559). **ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหาร
สถานศึกษาและขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงานของครู สำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษายะลา.** วารสารมหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา สถาบันวิจัยและพัฒนา
ชายแดนภาคใต้. Vol.11, No. 1 (มกราคม-มิถุนายน 2559).
- รัตนา ภูไชยแสง. (2550). **การส่งเสริมพัฒนาการด้านอารมณ์ – จิตใจและสังคมเด็กปฐมวัยด้วย
กิจกรรมการเล่นพื้นบ้านของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 โรงเรียนบ้านโพธิ์น้อย
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 3.** ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต.
มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- สิริพร ทิพย์คง. (2552). **ความเป็นครู.** กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์เม็ดทราย
- สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา. (2551). **เกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครู ของคุรุสภา พ.ศ. 2537.**
กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- Gray, Patrick Sean. (2013). **Factors That Affect Administrator-Teacher Relationships.**
Dissertation submitted to the Graduate School of the University of Southern Mississippi.

การจัดบริการทางการศึกษาของสถานศึกษาในมุมมองของครู กลุ่มโรงเรียน
ตะวันออกพัฒนาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร
THE EDUCATIONAL SERVICE OF SCHOOLS IN TEACHER'S, PERSPECTIVE
OF EASTERN DEVELOPMENT SCHOOLS GROUP, UNDER
SAMUTSAKHON PRIMARY EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE

ณัฐชา สหวิศิษฏ์

โรงเรียนวัดราชบุรุษบำรุง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษามุมมองของครูที่มีต่อการจัดบริการทางการศึกษาของโรงเรียนกลุ่มตะวันออกพัฒนา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร 2) เพื่อเปรียบเทียบมุมมองของครูที่มีต่อการจัดบริการทางการศึกษาของโรงเรียนกลุ่มตะวันออกพัฒนา โดยจำแนกตาม ระดับการศึกษาและประสบการณ์การทำงาน กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ครูในโรงเรียนกลุ่มตะวันออกพัฒนา อำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร จำนวน 7 โรงเรียน รวม 165 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือแบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ความถี่ (f) ร้อยละ (%) ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และการวิเคราะห์ t-test

ผลการวิจัยพบว่า 1) ระดับความคิดเห็นของครูที่มีต่อการจัดบริการทางการศึกษาของโรงเรียนกลุ่มตะวันออกพัฒนา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาครอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณารายด้านพบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน คือ ด้านอาคารสถานที่ ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ ด้านการแนะแนวให้คำปรึกษา และด้านวิชาการ ตามลำดับ 2) มุมมองต่อการจัดบริการทางการศึกษาของโรงเรียนกลุ่มตะวันออกพัฒนาของครูที่มีระดับการศึกษาและประสบการณ์การทำงานต่างกัันนั้นมีความแตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านครูที่มีระดับการศึกษาต่างกัันมีมุมมองต่อการจัดบริการด้านวิชาการและด้านเทคโนโลยีสารสนเทศต่างกัันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.5 โดยที่ครูที่มีระดับการศึกษาปริญญาตรีมีมุมมองว่าการจัดบริการทั้ง 2 ด้านมากกว่าครูที่มีระดับการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี

คำสำคัญ: การจัดบริการทางการศึกษา, มุมมองของครู

ABSTRACT

This research has the following objectives 1) to study the education service of schools in teachers', perspective of Eastern Development Schools Group, under SamutSakhon Primary Education Service Area Office 2) To compare teachers' perspectives on education service of schools, Eastern Development Schools Group. Distinguish by the work experience. and education. The samples used were 165 teachers in the Eastern Development Schools Group, Krathum Baen district of SamutSakhon Province. The instruments used were the questionnaire. The statistics used in data analysis were frequency, percentage, mean, standard deviation and t-test.

The result of research found that: 1) The educational service of schools in teachers', perspective of Eastern Development Schools Group, under Samut Sakhon primary education service area office, the overall were at high levels. When considering each aspect, were at high levels in every aspect. Sorted by descending of mean as academic, buildings, counseling and information technology respectively. 2) Teachers' Perspectives on Educational Service Provided by Eastern development schools Group, Distinguish by the work experience and education were not different.

Keyword: Educational service, Teacher s' Perspective

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

สถานศึกษามีภารกิจหลักในการจัดการศึกษาให้ผู้เรียนได้รับการพัฒนาอย่างเต็มตามศักยภาพ บทบาทสำคัญของสถานศึกษาคือการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาและดำเนินการนำหลักสูตรสู่การปฏิบัติในการจัดการเรียนการสอนในชั้นเรียนอย่างมีคุณภาพ โดยสร้างความมั่นใจต่อพ่อแม่ผู้ปกครอง และชุมชนว่าผู้เรียนจะมีคุณภาพตามมาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด และเกิดสมรรถนะสำคัญ ตลอดจนมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามที่กำหนดไว้ใน

หลักสูตรสถานศึกษา (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551) เพื่อให้บรรลุตามเจตนารมณ์ดังกล่าว สถานศึกษาจึงต้องจัดบริการทางการศึกษาในด้านต่าง ๆ ทั้งด้านวิชาการ ด้านอาคารสถานที่ ด้านการแนะแนวให้คำปรึกษาและด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นสมาชิกที่ดีของชุมชน สามารถอยู่ในสังคมแวดล้อมได้อย่างมีความสุข การจัดบริการทางการศึกษาในสถานศึกษานั้น ผู้บริหารสถานศึกษาต้องเป็นผู้ที่มีวิสัยทัศน์กว้างไกล จะทำให้การจัดการเรียนรู้ในโรงเรียนเป็นไปอย่างมี

คุณภาพ ในการพัฒนาผู้เรียนไปสู่อนาคตที่ประสบความสำเร็จ เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้เป็นอย่างดี มีคุณภาพตามที่สังคมต้องการ

สภาพการณ์ปัจจุบันที่สถานศึกษาจะต้องจัดการเรียนรู้ โดยที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนนั้นได้มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ (Learner Profile) เทียบเคียงมาตรฐานสากล (World class standard) ผู้เรียนมีศักยภาพ เป็นพลโลก (World citizen) และเพื่อเป็นการเตรียมความพร้อม โดยเฉพาะ เพื่อพัฒนาระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและการจัดการเรียนรู้ และการจัดการด้วยระบบที่มีคุณภาพเป็นการต่อยอดคุณลักษณะที่พึงประสงค์ที่เป็นมาตรฐานชาติตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 ความสำคัญของปัญหาด้วยเหตุนี้ การจัดการบริการทางการศึกษาจึงเป็นสิ่งที่มีความสำคัญที่ไม่ควรละเลยหรือมองข้ามแต่ต้องให้ความสำคัญในลำดับต้น ๆ จึงเกิดปัญหาการให้บริการไม่ทั่วถึงซึ่งส่งผลทำให้เกิดปัญหาต่าง ๆ เกิดความล่าช้าในการให้บริการและปัญหาความไม่เหมาะสมของห้องเรียน อุปกรณ์การเรียน เครื่องใช้ที่เกี่ยวกับการเรียนการสอน สภาพแวดล้อมภายในห้องเรียนไม่เหมาะแก่การเรียนรู้ ห้องน้ำห้องปฏิบัติการ โรงอาหารไม่ถูกสุขลักษณะ บางโรงเรียนไม่มีปอดักไขมันที่โรงอาหาร เป็นต้น

จากปัญหาดังกล่าว โดยเริ่มจากการวางแผนนโยบายในการบริหารการจัดการบริการทางการศึกษามุ่งเน้นการพัฒนาคุณภาพคน

ไทยให้มีภูมิคุ้มกันต่อการเปลี่ยนแปลงมุ่งพัฒนาคุณภาพคนไทยทุกช่วงทุกวัย สอดแทรกการพัฒนาคนด้วยกระบวนการเรียนรู้ที่เสริมสร้างวัฒนธรรม การถือคุณ พัฒนาทักษะให้คนมีการเรียนรู้ต่อเนื่องตลอดชีวิต การจัดบริการทางการศึกษานั้น จึงจำเป็นที่ผู้บริหารทำหน้าที่สำคัญในการนำพาองค์กรสู่เป้าหมายที่พึงประสงค์ โดยการกำหนดเป็นยุทธศาสตร์ การจัดการศึกษาสู่การปฏิบัติที่แสดงให้เห็นศักยภาพคุณภาพ สูงสุดในการบริหารการจัดการศึกษาภายในสถานศึกษา เพื่อให้คนไทยทุกคนได้เรียนรู้ตลอดชีวิต ทั้งในระบบ นอกระบบ และตามอัธยาศัยอย่างมีคุณภาพในทุกระดับ ประเภทการศึกษา ยุทธศาสตร์และมาตรฐานการในการปฏิรูปการศึกษาต้องมีการวางแผนหรือเตรียมพร้อมทั้งในเรื่องบุคลากร เครื่องมือ/อุปกรณ์และสิ่งที่สำคัญต้องศึกษาความต้องการของผู้เรียน เนื่องจากผู้เรียนมีความแตกต่างกันทั้งในระดับการศึกษา ลักษณะของหลักสูตรอาจทำให้ผู้เรียนมีความต้องการที่แตกต่างกันได้ และโดยทั่วไปผู้เรียนส่วนใหญ่ต้องการให้สถาบันศึกษาจัดบริการทางการศึกษาในด้านต่าง ๆ ให้มีความสอดคล้องและเพียงพอกับความต้องการ ขณะเดียวกันคุณภาพในการให้บริการไม่ว่าจะเป็นอุปกรณ์ เครื่องมือเครื่องใช้ต่าง ๆ รวมถึงบุคลากร สภาพแวดล้อมในสถานศึกษาย่อมมีส่วนต่อการปฏิรูปการศึกษาทั้งสิ้น จากสภาพการณ์ปัจจุบันดังกล่าวปัญหากระบวนการ

ทัศน์การพัฒนาคุณภาพตามแนวทางการปฏิรูป การจัดบริการทางการศึกษาในยุคปฏิรูป การศึกษาจำเป็นต้องตอบสนองแก่นักเรียนให้ มากที่สุด สถานศึกษาควรมีสื่อ อุปกรณ์ เทคโนโลยีและนวัตกรรมให้สอดคล้องกับ สถานการณ์ของความเจริญก้าวหน้าด้าน เทคโนโลยี การจัดบริการทางการศึกษาของ โรงเรียนกลุ่มตะวันออกพัฒนาจัดให้แก่นักเรียน คือ ด้านวิชาการ ด้านอาคารสถานที่ ด้านการ แนะแนวให้คำปรึกษา และด้านเทคโนโลยี สารสนเทศ ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาการจัดบริการ ทางการศึกษาของสถานศึกษาในมุมมองของครู กลุ่มโรงเรียนตะวันออกพัฒนาใน 4 ด้านคือ ด้านวิชาการ ด้านอาคารสถานที่ ด้านการแนะ แนวให้คำปรึกษาและด้านเทคโนโลยี สารสนเทศและเพื่อนำผลการวิจัยที่ได้มานั้น เป็นข้อมูลในการวางแผนพัฒนาและเพื่อ ปรับปรุง การจัดบริการทางการศึกษาของ โรงเรียนกลุ่มตะวันออกพัฒนาให้มีความ สมบูรณ์เกิดผลดี เกิดแก่ผู้เรียนและสอดคล้อง กับความต้องการของผู้ปกครอง เพื่อตอบสนอง ความต้องการของนักเรียน ผู้ปกครอง สังคม และชุมชนได้แท้จริงสูงสุดในการให้บริการทาง การศึกษาของสถานศึกษาของโรงเรียนกลุ่ม เครือข่าย ตะวันออกพัฒนา สังกัดสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาครต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษามุมมองของครูที่มีต่อการ จัดบริการทางการศึกษาของโรงเรียนกลุ่ม ตะวันออกพัฒนา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร

2. เพื่อเปรียบเทียบมุมมองของครูที่มี ต่อการจัดบริการทางการศึกษาของโรงเรียน กลุ่มตะวันออกพัฒนา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร จำแนกตาม ระดับการศึกษาและประสบการณ์ทำงาน

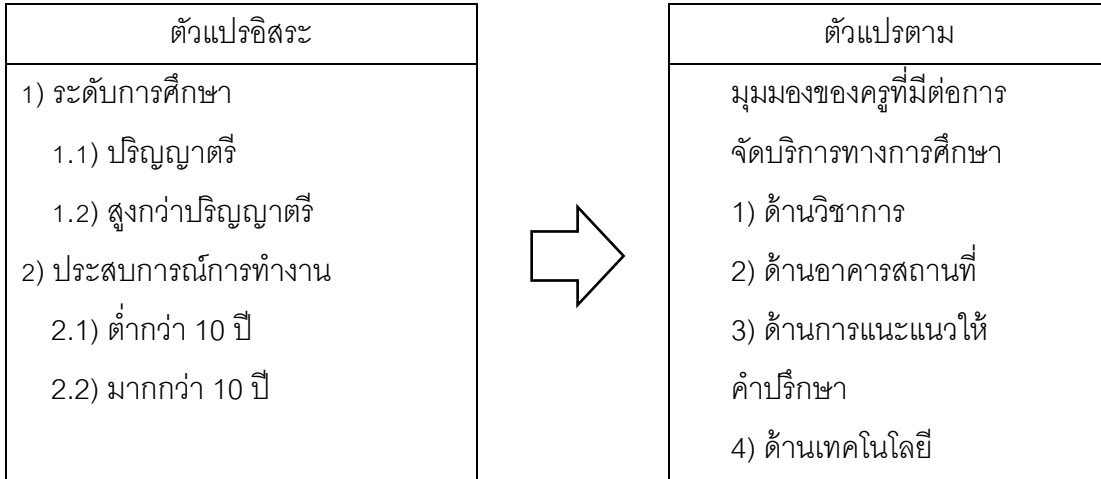
ขอบเขตของการวิจัย

1. ขอบเขตของเนื้อหา ในการศึกษา ครั้งนี้เป็นการศึกษาเกี่ยวกับการจัดบริการทาง การศึกษาของสถานศึกษาในมุมมองของครู กลุ่มโรงเรียนตะวันออกพัฒนา สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร ซึ่ง ประกอบด้วย 4 ด้าน คือ ด้านวิชาการ ด้าน อาคารสถานที่ ด้านการแนะแนวให้คำปรึกษา ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ

2. ประชากร ประชากรในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ครูผู้สอนในกลุ่มเครือข่ายโรงเรียนตะวันออกพัฒนา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร จำนวนทั้งสิ้น 282 ของกลุ่มเครือข่ายโรงเรียนตะวันออก พัฒนาจำนวน 7 โรงเรียนดังนี้ โรงเรียนวัดราชบุรุษบำรุง (ไสรราชบุรุษอุปถัมภ์), โรงเรียนบ้านสวนหลวง, โรงเรียน วัดใหม่หนองพะอง โรงเรียนบ้านแคทราย (เกษตรพันธ์ พิทยาการ), โรงเรียนสุวรรณรัตนาราม, โรงเรียนบ้าน ดอนไก่อดี และโรงเรียนบ้านคลองกระทุ่มแบน

กรอบแนวคิดของการวิจัย

ในการศึกษาการจัดบริการทางการศึกษาของสถานศึกษาในมุมมองของครูกลุ่มโรงเรียน ตะวัน ออกพัฒนา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาครในครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้ทฤษฎี ของสมเดช สีแสง มาเป็นตัวแปรในการวิจัย ซึ่งมีรายละเอียดตาม แผนภาพที่ 1 ดังนี้

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากรที่ใช้ศึกษาวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ครูผู้สอนกลุ่มโรงเรียนตะวันออกพัฒนา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสมุทรสาคร จำนวนทั้งสิ้น 282 คน จาก 7 โรงเรียนประกอบด้วย โรงเรียนวัดราษฎร์ บำรุง (ไสยราษฎร์อุปถัมภ์), โรงเรียนบ้านสวน หลวง, โรงเรียนวัดใหม่หนองพะอง, โรงเรียน บ้านแคทราย (เกษตรพันธุ์พิทยาคาร), โรงเรียน สุวรรณรัตนาราม, โรงเรียนบ้านดอนไก่อดี และ โรงเรียนบ้านคลองกระทุ่มแบน

1.2 ใช้กลุ่มตัวอย่างในการศึกษา ได้แก่ ครูผู้สอนกลุ่มโรงเรียนตะวันออกพัฒนา จำนวนทั้งสิ้น 165 คน โดยใช้วิธีโดยใช้ตาราง

กำหนดกลุ่มตัวอย่างของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie and Morgan)

2. เครื่องมือที่ใช้การเก็บรวบรวมข้อมูล

ตอนที่ 1 สถานภาพส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษาและ ประสบการณ์ ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบ ตรวจสอบรายการ (Check list)

ตอนที่ 2 การจัดบริการทางการศึกษาของสถานศึกษามุมมองครูกลุ่ม โรงเรียนตะวันออกพัฒนา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร ใน มุมมองของครู ด้านวิชาการ ด้านอาคารสถานที่ ด้านการแนะแนวให้คำปรึกษา ด้านเทคโนโลยี สารสนเทศ ลักษณะแบบสอบถามผู้เชี่ยวชาญ ตรวจสอบและพิจารณาประเมินโดยใช้แบบ

ประเมินชนิดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ

3. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวม

3.1 นำข้อมูลที่ได้จากการศึกษาดำรง เอกสาร วารสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องมาประมวลเป็นกรอบแนวคิด เกี่ยวกับการจัดบริการทางการศึกษาของโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน 1) ด้านวิชาการ 2) ด้านอาคารสถานที่ 3) ด้านการแนะแนวให้คำปรึกษา 4) ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ

3.2 นำแบบสอบถามที่ได้ให้ผู้เชี่ยวชาญการศึกษา จำนวน 3 คน ตรวจสอบความเที่ยงตรงในเนื้อหา นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแล้วไปทดลองใช้กับครูที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน แล้วนำมาหาค่าอำนาจจำแนกรายคน โดยการหาค่าสหสัมพันธ์ของคะแนนรายข้อกับคะแนนรวม และหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีของ (Cronbach 1974) ได้ค่าเท่ากับ 0.824

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

4.1 ผู้วิจัยทำหนังสือถึงคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี เพื่อขอความร่วมมือไปยังผู้อำนวยการโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ช่วยอนุเคราะห์ให้ครูในโรงเรียนของกลุ่มตะวันออกเฉียงใต้ช่วยตอบ

4.2 ผู้วิจัยดำเนินการและเก็บ

รวบรวมข้อมูลแบบสอบถามด้วยตนเอง

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

5.1 นำแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืนมาตรวจความสมบูรณ์ของแบบสอบถามซึ่งครบถ้วนและสมบูรณ์ทุกฉบับ จำนวน 165 ฉบับ

5.2 นำแบบสอบถามที่มีข้อความสมบูรณ์มาจัดระเบียบข้อมูลลงรหัส

5.3 วิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถามได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ทำงาน ในด้านการจัดบริการทางการศึกษาที่มีของสถานศึกษามุมมองครูกลุ่มโรงเรียนตะวันออกเฉียงใต้

5.4 วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการจัดบริการทางการศึกษาของสถานศึกษาในมุมมองครูกลุ่มโรงเรียนตะวันออกเฉียงใต้โดยหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เป็นรายข้อ รายด้าน และโดยรวมแล้วนำเสนอในรูปตารางประกอบการบรรยาย

6. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

6.1 วิเคราะห์ข้อมูลเพื่ออธิบายลักษณะของข้อมูล โดยวิธีการ ใช้ค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

6.2 เปรียบเทียบการจัดบริการทางการศึกษาของสถานศึกษามุมมองครูกลุ่มโรงเรียนตะวันออกเฉียงใต้ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาครโดยการทดสอบค่าที่ t-test

ผลของการวิจัย

1. การจัดบริการทางการศึกษาของสถานศึกษาในมุมมองครูกลุ่มโรงเรียนตะวันออกพัฒนา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษชั้น โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากและเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ครูมีมุมมองต่อการจัดการศึกษาอยู่ในระดับมากทุกด้านคือ ด้านอาคารสถานที่ ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ ด้านวิชาการ และด้านการแนะแนวให้คำปรึกษาตามลำดับ

2. ครูมีมุมมองต่อการจัดการบริการทางการศึกษา ด้านวิชาการโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายประเด็น พบว่าครูมีมุมมองว่ามีการจัดการทางสูงสุดคือ การวัดและการประเมินผลตรงตามวัตถุประสงค์การเรียนรู้และต่ำสุดคือ บุคลิกภาพของครูเหมาะสม

3. ครูมีมุมมอง เกี่ยวกับด้านอาคารสถานที่โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาในประเด็นย่อยพบว่าครูมีมุมมองว่ามีการจัดการทางมากที่สุดคือ ห้องเรียนมีขนาดเหมาะสม มีจำนวนโต๊ะ เก้าอี้ เพียงพอนักเรียน สภาพแวดล้อมของโรงเรียน สื่อและอุปกรณ์เพียงพอและเหมาะสมต่อการเรียนการสอน การจัดเก็บ กวาดขยะภายในและภายนอกอาคารสะอาดเรียบร้อยและสภาพแวดล้อมของโรงเรียน ร่มรื่น สวยงาม สำหรับประเด็นอื่น ๆ ครูมีมุมมองว่าจัดการในระดับมาก

4. ครูมีมุมมองว่ามีประเด็นด้านการปฏิบัติด้านการแนะแนวให้คำปรึกษาโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายประเด็น พบว่าครูมีมุมมองการจัดการอยู่ในระดับมากที่สุดคือการให้คำแนะนำและคำปรึกษาปัญหาด้านการเรียน สำหรับประเด็นอื่น ๆ ครูมีมุมมองว่าจัดการในระดับมาก

5. ครูมีมุมมองว่ามีประเด็นด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายประเด็นพบว่าครูมีมุมมองว่าจัดการมากที่สุดคือ ความรวดเร็วของระบบอินเทอร์เน็ต การบริการให้ยืมหนังสือ สื่ออิเล็กทรอนิกส์เกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ การช่วยเหลือของครูเมื่อมีปัญหา ด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ การจัดมุมให้คำปรึกษาและแลกเปลี่ยนเรียนรู้เกี่ยวกับเทคโนโลยีสารสนเทศ และความเพียงพอของจำนวนคอมพิวเตอร์ สำหรับประเด็นอื่น ๆ ครูมีมุมมองการจัดการบริการทางการศึกษาในระดับมาก

6. ครูกลุ่มโรงเรียนตะวันออกพัฒนา ที่มีระดับการศึกษาต่างกันมีมุมมองต่อการจัดการบริการทางการศึกษาโดยภาพรวมไม่แตกต่างกันซึ่งไม่เป็นไปตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้ อย่างไรก็ตามเมื่อพิจารณาในแต่ละด้านพบว่าครูที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีมุมมองแตกต่างกัน ด้านวิชาการและเทคโนโลยีสารสนเทศอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .5 โดยครูที่มีการศึกษาระดับปริญญาตรีมีมุมมองเกี่ยวกับ

การบริการทั้ง 2 ด้านดีกว่า ครูที่จบการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี สำหรับด้านอื่น ๆ มีมุมมองไม่แตกต่างกัน

7. ครูกลุ่มโรงเรียนตะวันออกพัฒนาที่มีประสบการณ์ทำงานแตกต่างกันมีมุมมองต่อการจัดบริการทางการศึกษาทั้งภาพรวมและรายด้านแตกต่างกัน

อภิปรายผล

การจัดบริการทางการศึกษาของสถานศึกษาในมุมมองของครูกลุ่มโรงเรียนตะวันออกพัฒนา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร ผลการวิจัยพบว่า ครูกลุ่มโรงเรียนตะวันออกพัฒนา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาครมีมุมมองในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับมาก กล่าวคือ ด้านอาคารสถานที่ ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ ด้านการแนะแนวให้คำปรึกษา และด้านวิชาการ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการจัดการศึกษาเป็นเครื่องมือนำสำคัญในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ทั้งด้านความรู้ และคุณธรรมจริยธรรม อย่างไรก็ตาม การพัฒนาบุคคล การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์จำเป็นต้องอาศัยปัจจัยที่ส่งเสริมและสนับสนุนซึ่งเรียกว่า การจัดบริการทางการศึกษา ซึ่งโรงเรียนส่วนใหญ่เห็นความสำคัญและให้การสนับสนุนในเรื่องดังกล่าวในรูปของการให้บริการ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดทฤษฎีของ

เฮิร์ซเบิร์ก (Herzberg, 1959 อ้างถึงในศิริวรรณ เสรีรัตน์ และคณะ, 2552) ที่ได้กล่าวถึงว่าปัจจัยจูงใจที่ส่งผลต่อความตั้งใจในการทำงานและปัจจัยค้ำจุนที่สนับสนุนการบริหารงานคือสิ่งอำนวยความสะดวกในการปฏิบัติงานต่าง ๆ ที่ส่งผลต่อการทำงาน ซึ่งผู้บริหารนำมาประยุกต์ใช้กับโรงเรียนและสนับสนุนผลการวิจัยของกิตติพล ดวงแก้ว (2555) ได้ทำการศึกษาเรื่อง ความคิดเห็นของครูที่มีต่อการทำงานในสถานศึกษา สังกัดเทศบาลนครนครสวรรค์ จังหวัดนครสวรรค์ ผลการวิจัยพบว่า ครูที่มีประสบการณ์การทำงานต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานบุคลากรในสถานศึกษา สังกัดเทศบาลนครสวรรค์ จังหวัดนครสวรรค์ไม่แตกต่างกัน และสอดคล้องกับสมฤดี ธรรมทัศนานนท์ (2557) ที่ศึกษาเรื่องความคิดเห็นของครูที่มีต่อการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากลุ่มเครือข่ายที่ 34 สำนักงานเขตมีนบุรี กรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า การบริหารงานวิชาการโดยรวมอยู่ในระดับมาก และครูที่มีประสบการณ์ต่างกันมีความคิดเห็นต่อการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากลุ่มเครือข่ายที่ 34 สำนักงานเขตมีนบุรี กรุงเทพมหานครไม่ต่างกันและสนับสนุนผลการวิจัยของ วุฒิชัย บุญวรรณ (2553) ซึ่งศึกษาทัศนคติของนักศึกษาที่มีต่อการจัดบริการทางการศึกษาของมหาวิทยาลัยกรุงเทพ พบว่า นักศึกษามีมุมมองต่อการ

จัดบริการทางการศึกษาของมหาวิทยาลัยกรุงเทพ โดยรวมและรายด้านในระดับมากและสอดคล้องกับผลการวิจัยของโรงเรียนนรรณสูตศึกษาลัย (2554) ที่ศึกษาความคิดเห็นของครูนักเรียนและผู้ปกครองต่อการบริการการศึกษาของโรงเรียนนรรณสูตศึกษาลัย จังหวัดสุพรรณบุรีปีการศึกษา 2554 พบว่าครูผู้สอนมีระดับความพึงพอใจต่อการบริการการศึกษาด้านวิชาการและด้านนโยบายและแผน โดยรวมมีทัศนคติในระดับมากและสอดคล้องกับผลการศึกษาของ ทวีศักดิ์ วงษ์ธานี (2545) ที่ศึกษาเรื่องทัศนคติของนักศึกษาที่มีต่อการจัดบริการนักศึกษาของมหาวิทยาลัยศรีปทุม พบว่า นักศึกษามีทัศนคติต่อการจัดบริการนักศึกษาของมหาวิทยาลัยศรีปทุมและเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า นักศึกษามีทัศนคติต่อการจัดบริการนักศึกษาของมหาวิทยาลัยศรีปทุม ด้านการให้คำปรึกษาว่ามีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย

1.1 โรงเรียนกลุ่มตะวันออกพัฒนาควรมีการสำรวจความพึงพอใจของนักเรียนและผู้ปกครองโดยตรงในเรื่องบุคลิกภาพของครูเหมาะสมทางสถานศึกษาได้นำมาประชุม

ปรึกษาหารือเพื่อที่จะให้เกิดความเหมาะสมเป็นแนวทางเดียวกัน

1.2 โรงเรียนกลุ่มตะวันออกพัฒนาควรปรับปรุงอาคารห้องสัมมนาให้มีความสะอาดมากขึ้นกว่านี้ โดยอาจมอบหมายให้นักเรียนให้ระดับชั้นสูงเป็นผู้รับผิดชอบดูแลเป็นช่วงเวลา

1.3 โรงเรียนกลุ่มตะวันออกพัฒนาควรถ่ายทอดข่าวสารต่าง ๆ หรือประชาสัมพันธ์ข่าวสารต่าง ๆ ในช่วงเช้าแถว ช่วงเที่ยงช่วงพัก 10 นาทีหรือช่วงกิจกรรม โหมมเพื่อให้ทุกคนได้รับทราบข่าวสารอย่างทั่วทั้งกลุ่ม

1.4 โรงเรียนกลุ่มตะวันออกพัฒนาควรวางแผนและดำเนินการหาผู้เชี่ยวชาญหรือขอคำแนะนำในการให้บริการด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ เกิดความรวดเร็วทันต่อเหตุการณ์ในอนาคต

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาวิจัยมุมมองของครูที่มีต่อการจัดบริการทางการศึกษาของโรงเรียนในระดับจังหวัดหรือระดับประเทศ

2.2 ควรศึกษาบทบาทหน้าที่ของผู้บริหารสถานศึกษาต่อการจัดบริการทางการศึกษาในสถานศึกษาโดยใช้ตัวแปรอื่น ๆ ที่คิดว่ามีผลต่อการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา

เอกสารอ้างอิง

- กิตติพล ดวงแก้ว. (2555). การศึกษาความสัมพันธ์ของแรงจูงใจกับความสามารถในการปฏิบัติงานของมหาวิทยาลัยรัตนบัณฑิต. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- ทรรศनीย์ วราห์คำ. (2554). การจัดสภาพที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของโรงเรียนวัดจันทร์ประดิษฐาราม สังกัดสำนักงานเขตภาษีเจริญ กรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์การศึกษา มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ทวีศักดิ์ วงษ์ธานี. (2545). ทักษะของนักศึกษาที่มีต่อการจัดบริการนักศึกษาของมหาวิทยาลัยศรีปทุม. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (การอุดมศึกษา) บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- วุฒิชัย บุญวรรณ. (2553). ความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อการจัดบริการทางการศึกษาของมหาวิทยาลัยกรุงเทพ. กรุงเทพฯ: บริการของสถาบันอุดมศึกษา

ความสัมพันธ์ระหว่างวิสัยทัศน์กับการบริหารสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 2

RELATIONSHIP BETWEEN VISION AND ENVIRONMENTAL MANAGEMENT OF SCHOOL
ADMINISTRATORS UNDER THE SARABURI PRIMARY EDUCATIONAL SERVICE
AREA OFFICE 2

นิรมล วงศ์ตุ่น

โรงเรียนอนุบาลวัดพระพุทธบาท สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 1

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างวิสัยทัศน์กับการบริหารสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 1 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ คือ ครูโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 2 จำนวน 302 คน ซึ่งได้มาโดยการสุ่มแบบหลายขั้นตอน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson's Product Moment Correlation Coefficient)

ผลการวิจัยพบว่า 1) วิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยของคะแนนสูงสุดคือ ด้านการปฏิบัติตามวิสัยทัศน์ รองลงมาคือ ด้านการสื่อสารวิสัยทัศน์ และด้านการสร้างวิสัยทัศน์ ตามลำดับ 2) การบริหารสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าทุกด้านอยู่ในระดับมาก โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยของคะแนนสูงสุดคือ ด้านการบริหารกิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ 3) วิสัยทัศน์กับการบริหารสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา มีความสัมพันธ์ทางบวก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และวิสัยทัศน์ของผู้บริหารโรงเรียน ในแต่ละด้านมีความสัมพันธ์กับการบริหารสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนในทางบวก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทุกด้าน

คำสำคัญ: วิสัยทัศน์, การบริหารสิ่งแวดล้อม, ผู้บริหารสถานศึกษา, ประถมศึกษา

ABSTRACT

The objective of this research were to study relationship between vision and environmental management of school administrators under the Saraburi primary educational service area office 2. The research samples consisted of 302 teachers who had worked at primary schools under the Saraburi primary educational service area office 2. Data were collected by using 5-point rating scale questionnaire and were statistically analyzed by mean, standard deviation and Pearson's Product Moment Correlation Coefficient.

The research findings revealed as follows: 1) The school administrators' vision administrators under the Saraburi primary educational service area office 2 in overall aspects was found at high level. When considering in each aspect, it was also at high level in all aspects by the compliance with vision had the highest mean score, followed by the communication vision, and creating a vision respectively. 2) The environmental management of school administrators under the Saraburi primary educational service area office 2 in overall aspects was found at high level. When considering in each aspect, it was also at high level in all aspects by the aspect of management of learning activities had the highest mean score, followed by the teaching activities management, school management, and community activities management respectively 3) The school administrators' vision was positively correlated with the environmental management of school administrators and both of them were evaluated at 0.01.

Keywords: Vision, Environmental Management, School Administrator, Primary Education

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

สถานศึกษาที่ดีมีสภาพแวดล้อมที่น่าอยู่ ย่อมมีอิทธิพลต่อการเสริมสร้างคุณลักษณะของเด็กทั้งด้านร่างกาย จิตใจ คุณธรรม บุคลิกลักษณะ และนิสัยใจคอ รวมถึงความสามารถในการใฝ่รู้ใฝ่เรียน การจัดการสภาพแวดล้อมในสถานศึกษา จึงเป็นสิ่งจำเป็น

ที่ครูและผู้บริหาร จะต้องให้ความสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องปลูกฝังให้นักเรียนเกิดจิตสำนึกที่ดีต่อการจัดบรรยากาศและสภาพแวดล้อม ที่น่าอยู่ สถานศึกษาที่มีบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมดีจะทำให้นักเรียนและบุคลากรในสถานศึกษาเกิดความรู้สึกรักภูมิใจ อบอุ่น สบายใจรู้สึกในความเป็นเจ้าของ

และอยากมาสถานศึกษา บรรยากาศ ที่ดีในสถานศึกษามีอิทธิพลในการเสริมสร้างความคิดจิตใจและคุณธรรมต่าง ๆ อันพึงประสงค์ได้สำหรับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 2 ให้ความสำคัญต่อการจัดสภาพแวดล้อมในโรงเรียน โดยมีนโยบายให้สถานศึกษาในสังกัดพัฒนาสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนให้มีประสิทธิภาพและเกิดประโยชน์สูงสุดต่อการจัดการศึกษา และเพื่อพัฒนางานด้านอาคารสถานที่และสภาพแวดล้อมในสถานศึกษาให้มีความร่มรื่น สะอาด สวยงาม และน่าอยู่ แต่จากผลการศึกษาพบว่า การจัดสภาพแวดล้อมของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสระบุรี เขต 2 ยังมีส่วนที่จะต้องเร่งปรับปรุง และพัฒนาอีกหลายด้าน เช่น การดูแลพื้นที่สถานศึกษาให้เกิดความร่มรื่น การรักษาความสะอาด ปัญหาอาคารสถานที่ที่ไม่เพียงพอ ไม่สามารถใช้งานได้และไม่เอื้ออำนวยต่อการจัดการเรียนการสอน นอกจากนี้ยังพบปัญหาบริเวณสถานศึกษาไม่สะอาด น้ำดื่ม น้ำใช้ไม่เพียงพอ ห้องส้วมนักเรียนมีกลิ่นเหม็น ระบบสุขาภิบาลที่ไม่ถูกสุขลักษณะ รวมทั้งเรื่องขยะมูลฝอย อุปกรณณ์ภายในห้องเรียนที่ชำรุดมีการเก็บไม่เป็นที่ รวมถึงการขาดความรู้ ความเข้าใจของบุคลากรในโรงเรียนในด้านสิ่งแวดล้อมอย่างแท้จริง และโรงเรียนยังขาดความต่อเนื่องในการจัดกิจกรรมด้าน

สิ่งแวดล้อมและไม่มี การปลูกฝังพฤติกรรมด้านนี้ อย่างจริงจัง

จากนโยบายของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 2 ให้ความสำคัญกับการบริหารสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน เพราะส่งผลกระทบต่อนักเรียนและบุคลากรในโรงเรียนโดยตรง และการที่สิ่งแวดล้อมของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 2 ยังมีส่วนที่ต้องเร่งรัดปรับปรุง และพัฒนาอีกหลายด้าน และการจะบริหารสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน ให้มีประสิทธิภาพนั้น ผู้บริหารจำเป็นต้องพัฒนาสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนอย่างมีวิสัยทัศน์

ด้วยเหตุและผลดังที่ได้กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยในฐานะที่เป็นครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 2 จึงมีความสนใจที่จะศึกษาถึงความสัมพันธ์ระหว่างวิสัยทัศน์กับการบริหารสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 2 เพื่อเป็นแนวทางให้ผู้บริหารได้กำหนดนโยบายบริหารสภาพแวดล้อมในโรงเรียนให้ประสบความสำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพ และมีประสิทธิผลและเอื้อประโยชน์ต่อการจัดการเรียนการสอนต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างวิสัยทัศน์กับการบริหารสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 2

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยนี้ได้ศึกษาวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษา ใน 3 ด้าน คือ 1) การสร้างวิสัยทัศน์ 2) การเผยแพร่วิสัยทัศน์ และ 3) การปฏิบัติตามวิสัยทัศน์ และการบริหารสิ่งแวดล้อมในสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 2 ใน 4 ด้าน คือ 1) ด้านการบริหารจัดการ 2) ด้านการจัดการเรียนรู้ 3) ด้านการบริหารกิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ และ 4) ด้านบริหารกิจกรรมชุมชนสัมพันธ์ เพื่อเป็นการอธิบายว่าผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 2 มีวิสัยทัศน์ระดับใด และมีการบริหารสิ่งแวดล้อมภายในโรงเรียนอยู่ในระดับใด ตลอดจนศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างวิสัยทัศน์กับการบริหารสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ครูโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 2 จำนวน 141 โรงเรียน 1,438 คน (ข้อมูล ณ 10 มิถุนายน 2560) โดยศึกษากับกลุ่มตัวอย่างจำนวน 302

คน ซึ่งกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยการคำนวณจากสูตรของ Krejcie and Morgan (1970) ได้มาโดยสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multistage Random Sampling)

วิธีการวิจัย

ใช้การวิจัยเชิงพรรณนา ในลักษณะของการศึกษาสหสัมพันธ์ จากกลุ่มตัวอย่างครูจำนวน 302 คน โดยใช้แบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับที่ผ่านการตรวจสอบคุณภาพจนใช้ได้ และวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อประมาณค่าพารามิเตอร์ โดยใช้สถิติหลัก คือ ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน

สรุปผลการวิจัย

1. วิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.01$, $SD. = .69$) เมื่อพิจารณารายละเอียดแต่ละด้าน พบว่าบุคลากรที่เป็นกลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นว่าคุณภาพวิสัยทัศน์อยู่ในระดับมากทุกด้านด้วยเช่นกัน โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยของคะแนนสูงสุด คือ ด้านการปฏิบัติตามวิสัยทัศน์ ($\bar{X} = 4.25$, $SD. = .69$) รองลงมาคือ ด้านการสื่อสารวิสัยทัศน์ ($\bar{X} = 3.97$, $SD. = .72$) และด้านการสร้างวิสัยทัศน์ ($\bar{X} = 3.81$, $SD. = .68$) ตามลำดับ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ผู้วิจัยสามารถสรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1.1 ผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 2 มีวิสัยทัศน์ด้านการสร้างวิสัยทัศน์โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า วิสัยทัศน์ของโรงเรียนได้มาจากการวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน ปัญหาและอุปสรรคของสถานศึกษา มีค่าเฉลี่ยสูงสุด เท่ากับ 4.10 รองลงมาคือ ผู้บริหารสถานศึกษาใช้ข้อมูลของโรงเรียนเพื่อกำหนดทิศทางในการพัฒนาสถานศึกษา มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.99 ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษามีแนวทางในการวิเคราะห์ข้อมูล อย่างรอบคอบก่อนที่จะสรุปหรือตัดสินใจนำวิธีการใหม่ๆ มาใช้ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.55

1.2 ผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 2 มีวิสัยทัศน์ด้านการสื่อสารวิสัยทัศน์ โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษามีการประชุมชี้แจงและมีการสื่อสารรายละเอียดของวิสัยทัศน์ของโรงเรียนให้คณะครูได้รับทราบ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด เท่ากับ 4.31 รองลงมาคือ ผู้บริหารสถานศึกษามีการพบปะ และพูดคุยในการเผยแพร่วิสัยทัศน์ให้กับคณะครูในการวางแผนถึงภาพอนาคตของโรงเรียน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.22 ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษามีเปิดโอกาสให้ผู้ที่มีข้อสงสัยหรือไม่เห็นด้วยในวิสัยทัศน์ของ

สถานศึกษาโรงเรียนได้เข้าพบเพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็น มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.55

1.3 ผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 2 มีวิสัยทัศน์ด้านการสื่อสารวิสัยทัศน์ โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาสนับสนุนให้บุคลากรปฏิบัติตามวิสัยทัศน์เพื่อนำไปสู่ความสำเร็จ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด เท่ากับ 4.44 รองลงมาคือ ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถนำวิสัยทัศน์ลงสู่การปฏิบัติจริง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.30 ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษามีการใช้ภาวะผู้นำ เพื่อการปฏิบัติตามวิสัยทัศน์ของโรงเรียนให้บรรลุวัตถุประสงค์ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.12

2. การบริหารสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.92$, $SD. = .73$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับมากด้วยเช่นกัน โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยของคะแนนสูงสุด คือ การบริหารกิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ ($\bar{X} = 4.06$, $SD. = .73$) รองลงมาคือ การบริหารกิจกรรมการเรียนการสอน ($\bar{X} = 4.03$, $SD. = .78$) การบริหารจัดการ ($\bar{X} = 4.02$, $SD. = .74$) และการบริหารกิจกรรมชุมชนสัมพันธ์ ($\bar{X} = 3.58$, $SD. = .70$) ตามลำดับ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ผู้วิจัยสามารถสรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

2.1 การบริหารสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 2 ด้านการบริหารจัดการ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.02$, $SD. = .74$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก ได้แก่ โรงเรียนมีการกำหนดผู้ที่รับผิดชอบโครงการ งานในด้านของสิ่งแวดล้อม ซึ่งมีค่าเฉลี่ยของคะแนนสูงสุด ($\bar{X} = 4.13$, $SD. = .80$) รองลงมาคือ โรงเรียนมีการปฏิบัติตามแผนปฏิบัติการในด้านของสิ่งแวดล้อม ($\bar{X} = 4.09$, $SD. = .66$) และโรงเรียนมีการทำแผนยุทธศาสตร์ในด้านของสิ่งแวดล้อม ($\bar{X} = 4.08$, $SD. = .69$) ตามลำดับ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือ โรงเรียนนำผลการประเมินติดตามผลการปฏิบัติงานด้านของสิ่งแวดล้อมไปพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ($\bar{X} = 3.78$, $SD. = .94$)

2.2 การบริหารสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 2 ด้านการบริหารกิจกรรมการเรียนการสอน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.03$, $SD. = .78$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก ได้แก่ โรงเรียนมีการส่งเสริมครูให้มีการพัฒนาตนเองและนำความรู้ไปใช้พัฒนากระบวนการสิ่งแวดล้อม ซึ่งมีค่าเฉลี่ยของคะแนนสูงสุด ($\bar{X} = 4.23$, $SD. = .65$) รองลงมา

คือ โรงเรียนมีการจัดกิจกรรมเรียนรู้ตามหลักการสิ่งแวดล้อมศึกษาที่หลากหลายและสอดคล้องกับสภาพเงื่อนไขของสถานศึกษา และชุมชน ($\bar{X} = 4.10$, $SD. = .78$) และโรงเรียนมีการพัฒนาหลักสูตรสิ่งแวดล้อมในรูปแบบต่างๆ ได้แก่ รายวิชาเพิ่มเติม หรือรายวิชาพื้นฐาน หรือกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนหรือบูรณาการสิ่งแวดล้อมที่เชื่อมโยงสิ่งแวดล้อมระดับสากล และระดับท้องถิ่น ($\bar{X} = 3.99$, $SD. = .86$) ตามลำดับ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือ โรงเรียนมีการบรรจุหลักสูตรการเรียนการสอนเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม ($\bar{X} = 3.87$, $SD. = .88$)

2.3 การบริหารสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 2 ด้านการบริหารกิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.06$, $SD. = .73$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก ได้แก่ โรงเรียนมีการฝึกปฏิบัติการดูแลรักษาสิ่งแวดล้อมภายในสถานศึกษาให้กับนักเรียน ซึ่งมีค่าเฉลี่ยของคะแนนสูงสุด ($\bar{X} = 4.30$, $SD. = .69$) รองลงมาคือ โรงเรียนมีการกิจกรรมเพื่อให้ความรู้ที่เกี่ยวกับการดูแลรักษาสิ่งแวดล้อมทุกสัปดาห์ ($\bar{X} = 4.27$, $SD. = .88$) และโรงเรียนมีการอำนวยความสะดวกในการปฏิบัติงานในด้านของสิ่งแวดล้อมภายในสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.15$,

SD. = .70) ตามลำดับ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือ โรงเรียนจัดสภาพแวดล้อม และสถานที่ต่าง ๆ ภายในบริเวณสถานศึกษาให้สวยงามร่มรื่น เกิดความรู้สึกผ่อนคลาย ($\bar{X}$ = 3.57, SD. = .72)

2.4 การบริหารสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 2 ด้านการบริหารกิจกรรมชุมชนสัมพันธ์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 3.58, SD. = .70) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อโดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก ได้แก่ โรงเรียนมีการจัดทำทะเบียนแหล่งเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา ($\bar{X}$ = 3.78, SD. = .65) รองลงมาคือ โรงเรียนมีการจัดกิจกรรมการอนุรักษ์และพัฒนาสิ่งแวดล้อมในสถานที่สำคัญของชุมชนในวันสำคัญต่าง ๆ เช่น วัด โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล สวนสาธารณะ ($\bar{X}$ = 3.62, SD. = .75) และโรงเรียนมีการพานักเรียนไปทัศนศึกษาแหล่งเรียนรู้ภายในชุมชน ($\bar{X}$ = 3.59, SD. = .74) ตามลำดับ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือ โรงเรียนมีการบูรณาการเชื่อมโยงการพัฒนาสิ่งแวดล้อมกับการป้องกันโรคติดต่อภายในชุมชนกับโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล ($\bar{X}$ = 3.45, SD. = .72)

3. วิสัยทัศน์กับการบริหารสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา

สระบุรี เขต 2 มีความสัมพันธ์ทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($r = 0.78$) และวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษา ในแต่ละด้านมีความสัมพันธ์กับการบริหารสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนของผู้บริหารสถานศึกษาในทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทุกด้าน โดยด้านที่มีความสัมพันธ์สูงสุด คือ ด้านการสร้างวิสัยทัศน์กับการบริหารจัดการ ($r = 0.89$) รองลงมา คือ ด้านการปฏิบัติตามวิสัยทัศน์กับการบริหารกิจกรรมการเรียนการสอน ($r = 0.87$) ด้านการปฏิบัติตามวิสัยทัศน์กับด้านการส่งเสริมและพัฒนาบุคคลด้านสิ่งแวดล้อมการบริหารจัดการ ($r = 0.86$) ด้านการปฏิบัติตามวิสัยทัศน์กับด้านการส่งเสริมความสัมพันธ์กับชุมชนในการอนุรักษ์และพัฒนาสิ่งแวดล้อมการบริหารกิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ ($r = 0.83$) ด้านการสร้างวิสัยทัศน์กับการบริหารกิจกรรมการเรียนการสอน ($r = 0.82$) ด้านการปฏิบัติตามวิสัยทัศน์กับการบริหารกิจกรรมชุมชนสัมพันธ์ ($r = 0.81$) ด้านการเผยแพร่วิสัยทัศน์กับการบริหารกิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ ($r = 0.80$) ด้านการสร้างวิสัยทัศน์กับการบริหารกิจกรรมชุมชนสัมพันธ์ ($r = 0.78$) ด้านการสร้างวิสัยทัศน์กับการบริหารกิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ ($r = 0.76$) ด้านการเผยแพร่วิสัยทัศน์กับการบริหารกิจกรรมชุมชนสัมพันธ์ ($r = 0.75$) ด้านการเผยแพร่วิสัยทัศน์กับการบริหารจัดการ ($r = 0.69$) และด้านการเผยแพร่วิสัยทัศน์กับ

การบริหารกิจกรรมการเรียนการสอน ($r = 0.68$)
ตามลำดับ

อภิปรายผล

1. จากการศึกษาระดับการบริหาร
สิ่งแวดล้อมในโรงเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาสกลนคร เขต 2 โดยรวมและราย
ด้าน พบว่าอยู่ในระดับมาก โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ย
ของคะแนนสูงสุด คือ การบริหารกิจกรรม
ส่งเสริมการเรียนรู้ รองลงมาคือ การบริหาร
กิจกรรมการเรียนการสอน ซึ่งสอดคล้องกับ
ผลงานวิจัยของ อุไรวรรณ ไชยโย (2556) ที่ได้
ศึกษาระดับการบริหารสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาฉะเชิงเทรา
เขต 2 พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อ
พิจารณาเป็นรายด้านมีประเด็นที่น่าสนใจ ดังนี้
ด้านการบริหารจัดการ พบว่า การบริหาร
สิ่งแวดล้อมในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2 ในด้านนี้
อยู่ในระดับมาก แสดงว่าผู้บริหารสถานศึกษามี
การ กำหนดนโยบาย วัตถุประสงค์ และ
เป้าหมาย ในการทำแผนยุทธศาสตร์ในด้านของ
สิ่งแวดล้อม มีการมอบหมายงานตามความ
ถนัด ความสามารถของครูและบุคลากรใน
โรงเรียน และกำหนดผู้ที่รับผิดชอบโครงการ
งานในด้านของสิ่งแวดล้อม โดยปฏิบัติตาม
แผนปฏิบัติการในด้านของสิ่งแวดล้อม ซึ่ง
สอดคล้องกับงานวิจัยของ ชวลิต คำราม

(2552) การศึกษาสภาพการดำเนินงานจัด
สิ่งแวดล้อมเพื่อการเรียนการสอนของโรงเรียน
ในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุโขทัย เขต 2
พบว่า ด้านการบริหารจัดการสิ่งแวดล้อมใน
โรงเรียน อยู่ในระดับมาก การบริหารกิจกรรม
การเรียนการสอน พบว่า การบริหารสิ่งแวดล้อม
ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาสกลนคร เขต 2 ในด้านนี้อยู่ในระดับ
มาก แสดงว่า ผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
สกลนคร เขต 2 ได้ดำเนินการด้านการบริหาร
กิจกรรมการเรียนการสอนได้เหมาะสม คือ
โรงเรียนมีการส่งเสริมครูให้มีการพัฒนาตนเอง
และนำความรู้ไปใช้ ในการการจัดกิจกรรมการ
เรียนการสอนเพื่อพัฒนากระบวนการ
สิ่งแวดล้อม ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ พระ
มหาเดชา อมรเมธี สืบจันทร์ (2556)
การบริหารสิ่งแวดล้อมในสถานศึกษาชั้น
พื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษา จังหวัดอ่างทอง ในด้านการ
จัดการเรียนการสอน อยู่ในระดับมาก คือ ข้อที่
ครูและผู้บริหารมีความคิดเห็นในระดับมาก
เด่นชัด 3 อันดับ เรียงจากมากไปหาน้อยคือ
ส่งเสริมให้มีแผนการสอน/แผนการจัดการเรียนรู้
เรื่องสิ่งแวดล้อมศึกษา ส่งเสริมสนับสนุนให้
บุคลากรผู้เกี่ยวข้องกับการสอนสิ่งแวดล้อม
ได้รับการพัฒนาอย่างต่อเนื่องเหมาะสม
สนับสนุนให้มีการใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่น
เทคโนโลยีและสื่อ เพื่อสอนเรื่องสิ่งแวดล้อมที่

สอดคล้องกับสภาพชุมชนและท้องถิ่นและข้อที่ครูและผู้บริหารมีความคิดเห็น มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ สนับสนุนให้มีการผลิตและจัดทำ/จัดหาสื่อเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมศึกษา เพื่อใช้สอนนักเรียนเมื่อพิจารณาในภาพรวมพบว่า ครูและผู้บริหารมีความคิดเห็นในระดับมาก 4.45 ด้านกิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ พบว่า การบริหารสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 2 ในด้านนี้อยู่ในระดับมาก แสดงว่า ผู้บริหารสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 2 มีการจัดกิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ โดยการการฝึกปฏิบัติการดูแลรักษาสิ่งแวดล้อมภายในโรงเรียนให้กับนักเรียน และอำนวยความสะดวกในการปฏิบัติงานในด้านของสิ่งแวดล้อมภายในโรงเรียนมีการกิจกรรมเพื่อให้ความรู้ที่เกี่ยวกับการดูแลรักษาสิ่งแวดล้อมทุกสัปดาห์ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สำเริง วงศ์เจริญ (2549) พบว่า การบริหารสิ่งแวดล้อมศึกษา ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี เขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ เรียงตามลำดับ ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารสิ่งแวดล้อมสูงสุดได้แก่ ผู้บริหารครูผู้สอน ส่งเสริมให้นักเรียนทำงานร่วมกัน ผู้บริหาร ครูผู้สอนส่งเสริมให้นักเรียนมีความรับผิดชอบร่วมกัน โรงเรียนจัดกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ในโอกาสต่าง ๆ เช่น วันสำคัญทางศาสนา วันสำคัญของโรงเรียน ด้านการประสาน

ความสัมพันธ์กับชุมชน พบว่า การบริหารสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 2 ในด้านนี้อยู่ในระดับมาก มาก แสดงว่า ผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 2 มีการจัดทำทะเบียนแหล่งเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกโรงเรียนและพานักเรียนไปทัศนศึกษาแหล่งเรียนรู้ภายในชุมชนการจัดกิจกรรมการอนุรักษ์และพัฒนาสิ่งแวดล้อมในสถานที่สำคัญของชุมชนในวันสำคัญต่างๆ เช่น วัด โรงพยาบาล ส่งเสริมสุขภาพตำบลสวนสาธารณะ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ลลดา อุทธา (2559) พบว่า การบริหารสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 29 โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านอยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยพิจารณารายข้อ คือ สถานศึกษาได้สร้างความสัมพันธ์กับชุมชนในการอนุรักษ์และพัฒนาสิ่งแวดล้อม มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดอยู่ในระดับมาก รายข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือ สถานศึกษามีกิจกรรมอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมร่วมกับชุมชนอย่างสม่ำเสมอ และชุมชนได้มีส่วนร่วมในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในสถานศึกษา

2. ความสัมพันธ์ระหว่างวิสัยทัศน์กับการบริหารสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 2 มีความสัมพันธ์

ทางบวกกับการบริหารสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งสอดคล้องกับสมมุติฐานที่กำหนดไว้ โดยผู้วิจัย เห็นว่า การที่ผู้บริหารมีวิสัยทัศน์มีส่วนที่ สนับสนุน และช่วยผลักดันให้โรงเรียนมีการ ดำเนินงานการบริหารสิ่งแวดล้อมที่ดี และจะนำ โรงเรียนไปสู่จุดมุ่งหมายสูงสุดที่พึงปรารถนา ดังคำที่กล่าวว่า Duke (1987) วิสัยทัศน์จะช่วย สร้างความผูกพันและร้อยรัดพลังของสมาชิก เพื่อการบรรลุเป้าหมาย ผู้บริหารที่มีวิสัยทัศน์จะ สามารถสร้างวิสัยทัศน์ให้กับองค์กร และเปลี่ยน วิสัยทัศน์ให้เป็นสภาพที่เป็นจริง มองเห็นได้ อย่างชัดเจนว่าเป้าหมายที่ต้องการให้เกิดคือ อะไร จะต้องทำอะไร และทำอย่างไรจึงจะบรรลุ เป้าหมายนั้น วิสัยทัศน์ที่แจ่มแจ้งชัดเจนนั้นมา จากการเข้าใจองค์กรอย่างถ่องแท้และลึกซึ้ง งานวิจัยและวรรณกรรมต่าง ๆ ได้ยืนยันว่า วิสัยทัศน์เป็นสิ่งจำเป็นและเป็นองค์ประกอบที่ สำคัญของผู้บริหาร เสริมศักดิ์ วิชาลาภรณ์ (2538) การมีวิสัยทัศน์เป็นเรื่องสำคัญ โดยเฉพาะอย่างยิ่งบุคคลที่เป็นผู้นำหรือ ผู้บริหารในองค์กรต่าง ๆ จำเป็นต้องมี วิสัยทัศน์ที่สูง เพื่อสามารถนำพาองค์กรให้ พัฒนาไปสู่เป้าหมายที่ต้องการได้ อำนวย วิวรรณ (2540) ได้กล่าวว่าคุณลักษณะที่ จำเป็นสำหรับผู้บริหาร และผู้นำที่ประสบความสำเร็จก็คือ วิสัยทัศน์ สอดคล้องกับ งานวิจัยของ อุไรวรรณ ไชโย (2556) ที่ได้ ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างวิสัยทัศน์ของ

ผู้บริหารกับการบริหารสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาจะเชิงเทรา เขต 2 ผลการวิจัย สรุปว่า วิสัยทัศน์ของผู้บริหารโรงเรียนกับการ บริหารสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนของผู้บริหาร โรงเรียน มีความสัมพันธ์ทางบวก และวิสัยทัศน์ ของผู้บริหารโรงเรียนในแต่ละด้านมี ความสัมพันธ์กับการบริหารสิ่งแวดล้อมใน โรงเรียนของผู้บริหารโรงเรียนในทางบวกด้วย เช่นกัน แสดงให้เห็นว่า การเป็นผู้บริหารจะต้อง เป็นผู้ที่มีวิสัยทัศน์ที่สูง เช่นเดียวกับผู้บริหาร โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสระบุรี เขต 2 ที่มีวิสัยทัศน์อยู่ใน ระดับมาก และวิสัยทัศน์ของผู้บริหาร สถานศึกษานั้นจะมีความสัมพันธ์ทางบวกกับ การบริหารสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไป ใช้

1.1 จากผลการศึกษาพบว่า วิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สระบุรี เขต 2 อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็น รายด้านพบว่า ด้านการสร้างวิสัยทัศน์ มีคะแนน น้อยที่สุด ดังนั้นผู้บริหารควรพัฒนาตนเองใน ด้านการสร้างวิสัยทัศน์ เพราะการมีวิสัยทัศน์ถือ เป็นเรื่องสำคัญที่ผู้บริหารต้องมีและสามารถ

สร้างวิสัยทัศน์ของตนเอง เพื่อเป็นการสร้างภาพแห่งความสำเร็จที่โรงเรียนต้องการเพื่อเป็นการแสดงถึงความชัดเจน ความเป็นไปได้ ให้เกิดการสร้างและการตั้งเป้าหมายที่ชัดเจน และแสดงให้ผู้อยู่ได้บังคับบัญชาประทับใจ ด้วยการสื่อสารให้เข้าใจถึงภาพความสำเร็จ และสามารถปฏิบัติตามวิสัยทัศน์ได้อย่างถูกต้อง เพื่อมุ่งสู่เป้าหมายอันสูงสุดที่โรงเรียนได้ตั้งไว้

1.2 จากผลการศึกษาพบว่า การบริหารสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 2 อยู่ในระดับมาก แต่หากพิจารณาเป็นรายข้อแล้วพบว่า ในข้อของการบริหารกิจกรรมชุมชนสัมพันธ์มีคะแนนน้อยที่สุด ดังนั้นผู้บริหารโรงเรียนจึงควรมุ่งเน้นให้โรงเรียนและชุมชนมีความร่วมมือในการแก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อมในชุมชน ตลอดจนการสร้างสัมพันธ์ภาพที่ดีต่อกันเพื่อให้การทำงานเป็นไปด้วยความราบรื่นและสะดวกมากยิ่งขึ้น

เอกสารอ้างอิง

- ชลลดา อุทธา. (2559). **การบริหารสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 29**. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหาร การศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.
- ลำเรียง วงษ์เจริญ. (2549). **การบริหารสิ่งแวดล้อมในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี เขต 2**. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการบริหาร การศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏวชิราวุฒวิทยาลัย.
- เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์. (2538). **ทักษะที่จำเป็นสำหรับผู้บริหารสถานศึกษา**. ในเอกสารประกอบการสอน. กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

1.3 จากการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างวิสัยทัศน์กับการบริหารสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา ควรนำผลการศึกษาไปเป็นข้อมูลและสารสนเทศสำหรับครู ผู้บริหาร ศิษยานุศิษย์ และผู้ที่เกี่ยวข้องใช้เป็นแนวทางในการกำหนดวิสัยทัศน์เพื่อใช้ในการวิเคราะห์ วางแผนกำหนดนโยบาย ในการปรับปรุงสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนต่อไปในอนาคต

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการนำทำวิจัยในครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างสภาพปัญหาในการปฏิบัติงานของผู้บริหารสถานศึกษากับการบริหารสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา

2.2 ควรมีการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษากับการบริหารสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนในพื้นที่ที่มีบริบทแตกต่างจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 2

- อำนาจ วีรวรรณ. (2540). **การแก้วิกฤตการณ์และสร้างภาพลักษณ์ให้แก่องค์กร**. ภาพพจน์นั้นสำคัญยิ่ง: การประชาสัมพันธ์กับภาพลักษณ์. พรทิพย์ พิมพ์พันธุ์ (บรรณาธิการ). กรุงเทพฯ: คณะวารสารศาสตร์และสื่อสารมวลชน มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- อุไรวรรณ ไชยโย. (2556). **ความสัมพันธ์ระหว่างวิสัยทัศน์ของผู้บริหารโรงเรียนกับการบริหารสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจะเชิงเทรา เขต 2**. การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

ความคิดเห็นของบุคลากรทางการศึกษาต่อการบริหารการศึกษาตามแนวทาง
ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียน ในอำเภอไทรโยค สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 3
EDUCATIONAL PERSONNEL'S TOWARD EDUCATIONAL ADMINISTRATION
BASED ON THE SUFFICIENCY ECONOMY PHILOSOPHY OF SCHOOLS
IN AMPHOE SAI YOK UNDER THE KANCHANABURIPRIMARY
EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE 3

พีระวัฒน์ ชัดฝัน¹, จุฬิพาพรรณภรณ์ ธนะแพทย์²

นักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี
อาจารย์ประจำ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบความคิดเห็นของบุคลากรทางการศึกษาต่อการบริหารการศึกษาตามแนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียนในอำเภอไทรโยค สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 3 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยเป็นบุคลากรทางการศึกษาที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนในอำเภอไทรโยค สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 3 จำนวน 108 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และใช้การทดสอบค่าที (t-test) แบบ One sample t-test

ผลการวิจัยพบว่า ระดับความคิดเห็นของบุคลากรทางการศึกษาต่อการบริหารการศึกษาตามแนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียนในอำเภอไทรโยค สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 3 พบว่าโดยรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าด้านการพัฒนาแนวทางการจัดการศึกษาตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือด้านการส่งเสริมความรู้ความเข้าใจและพัฒนาบุคลากร ด้านการส่งเสริมกิจกรรม ขยายผล และพัฒนาเครือข่าย และด้านการพัฒนากระบวนการติดตามและประเมินผล บุคลากรทางการศึกษาที่มีสถานภาพแตกต่างกันมีความคิดเห็นต่อการบริหารการศึกษาตามแนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียนในอำเภอไทรโยค สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 3 โดยรวมไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 บุคลากรทางการศึกษาที่อยู่โรงเรียนขนาดแตกต่างกันแตกต่างกัน

กันมีความคิดเห็นต่อการบริหารการศึกษาตามแนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียนในอำเภอ ไทรโยค โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับสถิติ .05

คำสำคัญ: การบริหารการศึกษา, ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง, ประถมศึกษา

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การขับเคลื่อนเศรษฐกิจพอเพียงในด้านการศึกษามีการจัดการศึกษา 2 ส่วน คือ ส่วนที่หนึ่ง ส่วนที่เกี่ยวข้องกับการบริหารสถานศึกษา การนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการกำหนดนโยบายในการจัดการศึกษาใช้เป็นหลักในการบริหารจัดการและประสานกับทุกภาคส่วนในการใช้ทรัพยากรการบริหารทั้งด้านบุคลากร งบประมาณ และสภาพแวดล้อมอย่างคุ้มค่าเป็นประโยชน์สูงสุด เพื่อให้สถานศึกษาเป็นแหล่งเรียนรู้ที่มีคุณภาพ และสามารถพร้อมรับการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ได้ ส่วนที่สอง การจัดการเรียนรู้ของผู้เรียน หลักสูตร สาระการเรียนรู้และการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้แก่ผู้เรียนให้บูรณาการเศรษฐกิจพอเพียงสู่การเรียนการสอนในทุกระดับชั้น เพื่อให้ครู ผู้บริหารสถานศึกษาและบุคลากรทางการศึกษามีความรู้ความเข้าใจในปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาบูรณาการสู่การจัดการเรียนการสอนในทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ของทุกระดับชั้น อันจะทำให้เด็กและเยาวชนสามารถนำไปดำเนินชีวิต อยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมอย่างเกิดประโยชน์และมีความสุข (คณะทำงานขับเคลื่อนเศรษฐกิจพอเพียง

สถานศึกษา, 2556) อย่างไรก็ตามการถ่ายทอดความรู้และต่อยอดภูมิปัญญาไปยังรุ่นลูกหลานหรือปลูกฝังค่านิยมในการดำเนินชีวิตที่ผิด เช่น ไม่ปลูกฝังให้รู้จักความพอเพียง การขาดความรู้ความเข้าใจในเทคโนโลยีหรือการนำมาประยุกต์ใช้โดยไม่สอดคล้องกับสภาพสังคมไทย ทิ้งภูมิปัญญาดั้งเดิมของสังคมไทยที่สะสมกันมาแต่โบราณ ปัญหาด้านหลักสูตร การศึกษาที่มุ่งส่งเสริมแต่หลักวิชาความรู้ไม่ได้สอนให้รู้หลักในการคิดเป็น ทำเป็น ทำให้เกิดกระบวนการเรียนรู้ที่มุ่งผลิตเด็กที่มีความรู้แต่ไม่มีคุณธรรม ไม่เข้าใจถึงสภาพของชุมชนหรือปัญหาของสังคมที่ตนเองเป็นสมาชิกอยู่หรือ นำความรู้ที่ได้เรียนมาประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์แก่ตนเอง ชุมชนและสังคมได้ (วิทยา นนทันทนา, 2556) ซึ่งเยาวชนควรได้รับการปลูกฝังแนวคิดความพอเพียงให้เข้าใจอย่างจริงจังต่อเนื่อง จนสามารถเห็นเหตุผลในการแยกแยะเลือกรับข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์ รู้จักบริโภคสินค้าและเทคโนโลยีอย่างรู้เท่าทันเหมาะสมกับความ ต้องการ ไม่มากหรือน้อยจนเกินไป ไม่เบียดเบียนตนเองและผู้อื่นปลูกฝังและสร้างภูมิคุ้มกันทางด้านกระบวนการคิดโดยการ ใช้เหตุผล คิดอย่างเป็นระบบจนสามารถเตรียมตัว

พร้อมรับการเปลี่ยนแปลงทางสังคมด้านต่าง ๆ ได้อย่างเข้าใจ เกิดประโยชน์กับตนเองและสังคมส่วนรวมให้ได้มากที่สุด จนสามารถมีภูมิคุ้มกันในการป้องกันและรับผลกระทบด้านต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นได้ (เจษฎา ไชยพงษ์, 2550) จากการสำรวจการนำแนวทางปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการบริหารการศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาในอำเภอไทรโยค สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 3 นั้นพบว่า สถานศึกษาในอำเภอดังกล่าวยังขาดแนวทางหลักการและโครงสร้างที่ชัดเจนเกี่ยวกับการนำแนวทางปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการบริหารการศึกษาในสถานศึกษาของตนเอง ส่งผลให้การบริหารงานต่าง ๆ ยังไม่เกิดการเปลี่ยนแปลงที่มีแนวโน้มว่าจะพัฒนาขึ้นไปตามหลักการและเป้าหมายของแนวทางปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเท่าที่ควร ด้วยเหตุนี้ผู้ศึกษาจึงมีความสนใจที่จะศึกษาการนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาดำเนินการในสถานศึกษา ที่เห็นเป็นโครงสร้าง แนวการวัดประเมินผลที่ชัดเจน ซึ่งจะใช้เป็นแนวทางแก้ไขและพัฒนาที่สำคัญของสังคมไทยในปัจจุบันที่มีความเหมาะสมและมีความสอดคล้องในวิถีแห่งการพัฒนาที่ยั่งยืน ทั้งในด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิต ชุมชน สังคมและสิ่งแวดล้อม ในเรื่อง “ความคิดเห็นของบุคลากรทางการศึกษาต่อการบริหารการศึกษาตามแนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียนในอำเภอไทรโยค

สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 3 ”

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับความคิดเห็นของบุคลากรทางการศึกษาต่อการบริหารการศึกษาตามแนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียนในอำเภอไทรโยค สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรีเขต 3
2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของบุคลากรทางการศึกษาต่อการบริหารการศึกษาตามแนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียนในอำเภอไทรโยค สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 3 จำแนกตามตำแหน่งงาน และขนาดของโรงเรียน

ขอบเขตของการวิจัย

1. ขอบเขตของเนื้อหา มุ่งศึกษาใน 4 ด้าน ตามการบริหารการศึกษาตามแนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียนในอำเภอไทรโยค สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 3 (กระทรวงศึกษาธิการ, 2552) คือ

- 1.1 ด้านการพัฒนาแนวทางการจัดการวิจัยตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
- 1.2 ด้านการส่งเสริมความรู้ความเข้าใจและการพัฒนาบุคลากร

1.3 ด้านการส่งเสริมกิจกรรม ขยายผล และพัฒนาเครือข่าย

1.4 ด้านการพัฒนากระบวนการติดตามและประเมินผล

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา ครูโรงเรียนขนาดใหญ่และโรงเรียนขนาดเล็กในอำเภอไทรโยค สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 3 จำนวน 150 คน กลุ่มตัวอย่าง โดยเปิดตารางสุ่มของ Krejcie and Morgan และสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 108 คน จำแนกเป็นผู้บริหารโรงเรียนขนาดใหญ่ 10 คน ขนาดเล็ก 24 คน ครูโรงเรียนขนาดใหญ่ 56 คน และขนาดเล็ก 18 คน

กรอบแนวคิดในการวิจัย

จากการศึกษาเอกสาร แนวคิด ข้อมูล และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริการการวิจัยตามแนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงสามารถจำแนกได้ 4 ด้าน คือ 1) ด้านการพัฒนาแนวทางการจัดการวิจัยตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง 2) ด้านการส่งเสริมความรู้ความเข้าใจและการพัฒนาบุคลากร 3) ด้านการส่งเสริมกิจกรรม ขยายผล และพัฒนาเครือข่าย และ 4) ด้านการพัฒนากระบวนการติดตามและประเมินผล ซึ่งสอดคล้องกับกระทรวงศึกษาธิการ (2552) ได้ประกาศได้ประกาศนโยบายการขับเคลื่อนปรัชญาของ

เศรษฐกิจพอเพียงภาคการวิจัย ไปเมื่อวันที่ 30 เมษายน 2558 เพื่อให้องค์กรหลัก หน่วยงาน และสถานศึกษา ดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้อง 5 ด้าน คือ 1) การพัฒนาคุณภาพการจัดการวิจัยตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง 2) การพัฒนาองค์กรและบุคลากร 3) การขยายผลและเสริมสร้างความเข้มแข็งของเครือข่าย 4) การเผยแพร่ประชาสัมพันธ์และส่งเสริมการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และ 5) การบริหารจัดการและการติดตามประเมินผล และเลือกตัวแปรที่ชัดเจนมาสองตัวแปรเดียวคือ ตำแหน่งงานและขนาดของโรงเรียน

วิธีดำเนินการวิจัย

1. การวิจัยนี้ใช้แบบวิจัยเชิงพรรณนา จากกลุ่มตัวอย่าง โดยเปิดตารางสุ่มของ Krejcie and Morgan เพื่อกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่าง และใช้วิธีสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น (Stratified random sampling) ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 108 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยแบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับตำแหน่งงานและขนาดของโรงเรียน มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist) ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับความคิดเห็นของบุคลากรทางการศึกษาต่อการบริการการศึกษิตตามแนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียน มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale)

3. การวิเคราะห์ข้อมูล เปรียบเทียบข้อมูล เพื่ออธิบายลักษณะของข้อมูล ด้วยสถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และหาค่า เบี่ยงเบนมาตรฐาน ส่วนเปรียบเทียบความคิดเห็นของบุคลากรทางการศึกษาต่อการบริหาร การศึกษาตามแนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียนในอำเภอไทรโยค จำแนก ตามขนาดโรงเรียนใช้ One Sample t- test

สรุปผลการวิจัย

1. ความคิดเห็นของบุคลากรทางการศึกษาต่อการบริหารการศึกษาตามแนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียนในอำเภอไทรโยค โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย = 3.79) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าทุกด้านมีคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับจากมากไปน้อย ดังนี้คือ ด้านการพัฒนาแนวทางการจัดการวิจัยตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง (ค่าเฉลี่ย = 3.94) ด้านการส่งเสริมความรู้ความเข้าใจและการพัฒนาบุคลากร (ค่าเฉลี่ย = 3.87) ด้านการส่งเสริมกิจกรรม ขยายผล และพัฒนาเครือข่าย (ค่าเฉลี่ย = 3.71) และด้านการพัฒนากระบวนการติดตามและประเมินผล (ค่าเฉลี่ย = 3.79) ตามลำดับ

2. ความคิดเห็นของบุคลากรทางการศึกษาต่อการบริหารการศึกษาตามแนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียนในอำเภอไทรโยค ด้านการพัฒนาแนวทางการ

จัดการวิจัยตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยรวมอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย = 3.94) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ทุกข้ออยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับจากมากไปน้อย ดังนี้ คือ มีนโยบายน้อมนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาขับเคลื่อนในสถานศึกษา บูรณาการไว้ในหลักสูตรของสถานศึกษา/ในแผนปฏิบัติงานประจำปีมีค่าเฉลี่ยเท่ากัน (ค่าเฉลี่ย = 4.03) มีการบริหารอาคารสถานที่ จัดแหล่งเรียนรู้ในสถานศึกษา และมีการบำรุงรักษาอาคารสถานที่/สภาพแวดล้อม/แหล่งเรียนรู้ในสถานศึกษาอย่างสม่ำเสมอ (ค่าเฉลี่ย = 3.98) ใช้แหล่งเรียนรู้/ภูมิปัญญาท้องถิ่นในชุมชน ที่ส่งเสริมการเรียนรู้เพื่อให้ผู้เรียนอยู่อย่างพอเพียง (ค่าเฉลี่ย = 3.91) และมีการใช้แผนการจัดการเรียนรู้ที่บูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในกลุ่มสาระการเรียนรู้/รายวิชาต่างๆ ทุกระดับชั้น (ค่าเฉลี่ย = 3.83)

3. ความคิดเห็นของบุคลากรทางการศึกษาต่อการบริหารการศึกษาตามแนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียนในอำเภอไทรโยคด้านการส่งเสริมความรู้ความเข้าใจและการพัฒนาบุคลากรโดยรวมอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย = 3.87) เมื่อพิจารณารายเป็นข้อพบว่า ทุกข้ออยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับจากมากไปน้อย ดังนี้ คือ บุคลากรของสถานศึกษามีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและส่งเสริมให้บุคลากรนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจ

พอเพียงมาปฏิบัติกิจกรรม/ภารกิจในสถานศึกษาและในการดำเนินชีวิตอย่างสอดคล้องกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง อยู่ใน ระดับ มาก เท่า กัน (ค่าเฉลี่ย = 4.06) รองลงมาคือ ส่งเสริมให้บุคลากรแสวงหาความรู้เกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงอย่างสม่ำเสมอ (ค่าเฉลี่ย = 3.81) มีการจัดหาเอกสาร/คู่มือ เพื่อส่งเสริมความรู้ ความเข้าใจ และตระหนักในคุณค่าของหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง (ค่าเฉลี่ย = 3.80) สนับสนุนงบประมาณในการดำเนินงานนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการวิจัย (ค่าเฉลี่ย = 3.76) และมีการประชุม/อบรม/สัมมนา/ศึกษาดูงาน แหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ เพื่อทำความเข้าใจเกี่ยวกับการนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในสถานศึกษา (ค่าเฉลี่ย = 3.70) ตามลำดับ

4. ความคิดเห็นของบุคลากรทางการศึกษาต่อการบริหารการศึกษาตามแนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียนในอำเภอไทรโยคด้านการส่งเสริม ขยายผล และพัฒนาเครือข่ายโดยรวมอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย = 3.71) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ทุกข้ออยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับจากมากไปน้อย ดังนี้ สนับสนุนให้บุคลากรนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสอดแทรกในกิจกรรมการจัดการเรียนรู้ (ค่าเฉลี่ย = 3.70) จัดโครงการ กิจกรรม และกิจกรรมการเรียนการสอนที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้เรื่องหลัก

ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง (ค่าเฉลี่ย = 3.89) ใช้แหล่งเรียนรู้/ภูมิปัญญาท้องถิ่นในชุมชนที่ส่งเสริมการเรียนรู้ เพื่อให้ผู้เรียนอยู่อย่างพอเพียง (ค่าเฉลี่ย = 3.88) สถานศึกษาให้บริการสถานที่แก่ชุมชน/หน่วยงานเพื่อเป็นแหล่งเรียนรู้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง (ค่าเฉลี่ย = 3.80) ขยายผลและเผยแพร่ผลการดำเนินการ/การดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง (ค่าเฉลี่ย = 3.68) ประสานสัมพันธ์กับชุมชนให้มีส่วนร่วมในการส่งเสริมการเรียนรู้ เพื่อการใช้ชีวิตอยู่อย่างพอเพียงในสถานศึกษา/ชุมชนอย่างสม่ำเสมอ (ค่าเฉลี่ย = 3.64) ส่งเสริมให้มีการจัดตั้งชุมชน/ชมรมตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง (ค่าเฉลี่ย = 3.63) ส่งเสริมให้มีการประกวดการจัดกิจกรรมที่เกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง (ค่าเฉลี่ย = 3.61) มีการระดมทุนจากองค์กร/หน่วยงาน/ชุมชน เพื่อขับเคลื่อนหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษา (ค่าเฉลี่ย = 3.55) และจัดทำ/พัฒนา/เผยแพร่แหล่งเรียนรู้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษาเพื่อสนับสนุนการเรียนรู้เกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ในระดับตำบล/อำเภอ/เขตพื้นที่การศึกษา ขึ้นไป (ค่าเฉลี่ย = 3.50) ตามลำดับ

5. ความคิดเห็นของบุคลากรทางการศึกษาต่อการบริหารการศึกษาตามแนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียนใน

อำเภอไทรโยคด้านการพัฒนากระบวนการติดตามและประเมินผลโดยรวมอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย = 3.65) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ทุกข้ออยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับจากมากไปน้อย ดังนี้ ติดตามผลการดำเนินงานกิจกรรมเกี่ยวกับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้เพื่อพัฒนาสังคมและสาธารณประโยชน์ (ค่าเฉลี่ย = 3.70) นำผลการติดตามมาใช้พัฒนาการจัดกิจกรรมแนะแนวและระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง (ค่าเฉลี่ย = 3.69) ติดตามผลการดำเนินงาน โครงการ/กิจกรรม เพื่อส่งเสริมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง (ค่าเฉลี่ย = 3.66) ใช้วิธีการวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้ที่หลากหลายและสอดคล้องกับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่บูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และนำผลการดำเนินการมาใช้ประโยชน์ เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้อยู่อย่างพอเพียง (ค่าเฉลี่ย = 3.62) และจัดทำเครื่องมือวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้ที่หลากหลาย และสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของหน่วยการเรียนรู้ที่บูรณาการปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง (ค่าเฉลี่ย = 3.56) ตามลำดับ

6. ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของบุคลากรทางการศึกษาต่อการบริหารการศึกษาตามแนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียนในอำเภอไทรโยค สำนักงานเขตพื้นที่การประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 3 จำแนกตาม

ตำแหน่งงาน พบว่า บุคลากรทางการศึกษาที่มีตำแหน่งงานแตกต่างกันมีความคิดเห็นต่อการบริหารการศึกษาตามแนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียนในอำเภอไทรโยค โดยรวมไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับสถิติ .05 แต่เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านการพัฒนาแนวทางการจัดการวิจัยตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และด้านการส่งเสริมความรู้ความเข้าใจและการพัฒนาบุคลากร แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับสถิติ .05 ส่วนด้าน ด้านการส่งเสริมกิจกรรมขยายผล และพัฒนาเครือข่ายและด้านการพัฒนากระบวนการติดตามและประเมินผล ไม่แตกต่างกัน

7. ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของบุคลากรทางการศึกษาต่อการบริหารการศึกษาตามแนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียนในอำเภอไทรโยค สำนักงานเขตพื้นที่การประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 3 จำแนกตามขนาดโรงเรียน พบว่า บุคลากรทางการศึกษาที่อยู่โรงเรียนขนาดแตกต่างกันมีความคิดเห็นต่อการบริหารการศึกษาตามแนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียนในอำเภอไทรโยค โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับสถิติ .05 แต่เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านการส่งเสริมกิจกรรมขยายผล และพัฒนาเครือข่าย และด้านการพัฒนากระบวนการติดตามและประเมินผล บุคลากรแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับสถิติ .05

ส่วนด้านการพัฒนาแนวทางการจัดการวิจัยตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและด้านการส่งเสริมความรู้ความเข้าใจและการพัฒนาบุคลากร ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับสถิติ .05

อภิปรายผล

1. ผลการวิเคราะห์ระดับความคิดเห็นของบุคลากรทางการศึกษาต่อการบริหารการศึกษาตามแนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียนในอำเภอไทรโยค สำนักงานเขตพื้นที่การประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 3 พบว่าโดยรวม รายด้านและรายข้ออยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก ทุกโรงเรียนรับทราบในแนวนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการที่มีการประกาศนโยบายให้มีการขับเคลื่อนปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงสู่สถานศึกษาและได้ปฏิบัติมาตั้งแต่ต้นปี พ.ศ. 2550 สอดคล้องกับงานวิจัยของ ระพีพรรณคณาฤทธิ์ (2554) ที่ได้ทำการวิจัยเชิงพรรณนา เรื่อง การบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระดับมัธยมศึกษาปทุมธานีเขต 2 ซึ่งพบว่าระดับการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงทั้งภาพรวมและจำแนกเป็นรายด้านอยู่ในระดับมาก สะท้อนให้เห็นว่าโรงเรียนให้ความสำคัญต่อปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งปรัชญาดังกล่าวมีคุณค่าและความสอดคล้อง

กับวิถีชีวิตของคนไทย ดังนั้นผู้บริหารควรจะดำเนินการอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้กระบวนการดำเนินการภายในโรงเรียนเป็นไปตามแนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงอย่างแนบแน่น นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับ งานวิจัยของ สกลรัตน์ กมูทมาศ (2550) ที่ได้ทำการวิจัยเชิงสำรวจ เรื่อง การบริหารตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงของผู้บริหารสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระดับมัธยมศึกษาอุบลราชธานี เขต 3 ซึ่งผลการวิจัยพบว่า ระดับการบริหารสถานศึกษาตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงทั้งภาพรวมและจำแนกเป็นรายด้านนั้น อยู่ในระดับมากเช่นเดียวกันซึ่งเป็นภาพสะท้อนให้เห็นถึงการให้ความสำคัญและเป็นการนำนโยบายลงสู่การปฏิบัติอย่างแท้จริง ทั้งนี้อาจเป็นผลมาจากปัจจัยหลักสามประการดังนี้ ประการแรกคือ ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเป็นแนวคิดที่สามารถปฏิบัติได้ผลแท้จริงและเป็นพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ซึ่งพระองค์ทรงเป็นกษัตริย์นักพัฒนาที่ปวงชนชาวไทยทุกคนเทิดทูล จงรักภักดี และพร้อมจะปฏิบัติตามพระราชดำริ ประการที่สอง คือ การนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปมาใช้ในยุคปัจจุบัน ซึ่งหลักการปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงนั้นมีความสอดคล้องกับการแก้ปัญหาในการเนนชีวิตท่ามกลางสภาพวิกฤตเศรษฐกิจเป็นอย่างมาก และประการสุดท้าย คือ กระทรวงศึกษาธิการถือปรัชญาเศรษฐกิจ

พอเพียงเป็นนโยบายให้สถานศึกษาปฏิบัติ กล่าวคือมีนโยบายในการปลูกฝังปรัชญา เศรษฐกิจพอเพียงให้แก่ผู้เรียน โดยนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาจัดเป็นหลักสูตร การเรียนการสอน แล้วนำไปใช้ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการวิจัยขั้น พื้นฐาน (สพฐ.) (เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์, 2550) ดังนั้น ระดับความคิดเห็นของบุคลากร ทางการศึกษาต่อการบริหารการศึกษาตาม แนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียน ในอำเภอไทรโยค สำนักงานเขตพื้นที่การ ประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 3 จึงมีระดับความ คิดเห็น โดยรวม ทั้งรายด้านและรายข้ออยู่ใน ระดับมาก จากผลการวิจัย ถึงแม้ว่าระดับความ คิดเห็นของบุคลากรทางการศึกษาต่อการ บริหารการศึกษาตามแนวทางปรัชญาเศรษฐกิจ พอเพียงของโรงเรียนในอำเภอไทรโยค สำนักงานเขตพื้นที่การประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 3 จะมีระดับความคิดเห็นโดยรวมทั้งราย ด้านและรายข้ออยู่ในระดับมาก แต่เมื่อ พิจารณาเป็นรายด้านแล้ว พบประเด็นที่ น่าสนใจดังนี้

1.1 ด้านการพัฒนาแนวทางการ จัดการวิจัยตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าอยู่ในระดับมาก และยังเป็นด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ที่เป็น เช่นนั้นอาจเนื่องมาจากการรับทราบใน แนวนโยบายของบุคลากรทางการศึกษาแล้วว่า ต้องมีการนำนโยบายมาปฏิบัติสอดแทรกใน

รูปแบบการกิจกรรมการเรียนการสอนในชั้น เรียน หรือการจัดกิจกรรมและโครงการต่าง ๆ ในสถานศึกษา ตามนโยบายด้านการวิจัยที่ พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา ได้เน้นการจัดการ วิจัยเพื่อสร้างคุณภาพคน โดยส่งเสริมให้เกิด การเรียนรู้ทั้งภายในภายนอกสถานศึกษา โดยเฉพาะการเรียนรู้ด้วยตนเองเพื่อการเรียนรู้ ตลอดชีวิต ตลอดจนจนการสร้างอาชีพ จึงได้ กำหนดแนวทางการพัฒนาระบบการวิจัย และการจัดการเรียนรู้เพื่อสร้างคนไทย สังคมไทยให้เข้มแข็ง โดยการน้อมนำเอา ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชมาเป็นแนว ปฏิบัติ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2558) และ สอดคล้องกับงานวิจัยของ ณลิตา อรัญยะพันธ์ุ (2552) ได้ศึกษาเรื่อง การบริหารจัดการตาม หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานนทบุรีเขต 2 พบว่า ผลการบริหารจัดการตามหลักปรัชญา เศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษาด้านการจัด โครงการและกิจกรรมผู้บริหารสถานศึกษามี ระดับการปฏิบัติในการสนับสนุนให้ครูนำหลัก ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการจัดการเรียนรู้ มากที่สุด รองลงมาคือ มีการจัดทำแผนงาน โครงการและกิจกรรมให้สอดคล้องกับปรัชญา เศรษฐกิจพอเพียง นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับ งานวิจัยของ สมดี พวงพักดี (2550) ได้ศึกษา เรื่องการสภาพการดำเนินงานตามปรัชญา เศรษฐกิจพอเพียงตามการรับรู้ของผู้บริหารและ

ครูผู้สอนในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุดรธานี ผลการวิจัยพบว่า สภาพการดำเนินงานตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงตามการรับรู้ของผู้บริหารและครูผู้สอนในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุดรธานี โดยรวมอยู่ในระดับมาก

1.2 ด้านการส่งเสริมความรู้ความเข้าใจและการพัฒนา บุคลากร โดยภาพรวมรายด้านและรายข้ออยู่ในระดับมาก ที่เป็นเช่นนั้น อาจเนื่องมาจาก การสร้างความตระหนักของผู้บริหารให้กับบุคลากรในโรงเรียนให้เข้าใจถึงแนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง สอดคล้องกับงานวิจัยของ กานต์ชนิด ต๊ะนัย (2551) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การน้อมนำแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงสู่การปฏิบัติโรงเรียนบ้านเกิดไทย อำเภอแม่ฟ้าหลวง จังหวัดเชียงราย ได้ให้ข้อเสนอแนะว่า ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีการปลูกฝังค่านิยมตามแนวคิดของหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงให้เกิดกับครูและนักเรียนให้มาก คณะครูและบุคลากรในสถานศึกษาควรได้รับการอบรมสัมมนาหรือศึกษาดูงานเพื่อพัฒนาความรู้ความเข้าใจในแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง รวมทั้งให้ครูได้ตระหนักถึงความสำคัญของการปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีตามแนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

1.3 ด้านการส่งเสริมกิจกรรม ขยายผล และพัฒนาเครือข่าย โดยภาพรวมรายด้านและรายข้ออยู่ในระดับมาก ที่เป็นเช่นนี้ อาจเป็น

เพราะว่าโรงเรียนได้มีการปฏิบัติกิจกรรมต่างๆ ในแผนปฏิบัติการประจำปีและในหลักสูตรที่เกี่ยวข้องกับปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงอย่างสม่ำเสมออยู่แล้ว สอดคล้องกับการวิจัยของบัญญัติ นนทามาลัย และคณะ (2551) ได้ทำการวิจัยสภาพการจัดการศึกษาโดยยึดหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียนในเขตอำเภองาว จังหวัดลำปาง พบว่า บุคลากรทางการศึกษาของโรงเรียนในเขตอำเภองาว จังหวัดลำปาง ส่วนใหญ่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงอยู่ในระดับมาก รวมไปถึงการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการจัดการศึกษาของโรงเรียน ด้านการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีโดยการประชุมชี้แจงเกี่ยวกับหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง และการกำหนดโครงการ/กิจกรรมของแผนปฏิบัติการประจำปีด้านการจัดภูมิทัศน์ การจัดแหล่งเรียนรู้ การจัดกิจกรรมแนะแนว การจัดนิทรรศการ การจัดการเรียนการสอน และการติดตามประเมินผล

1.4 ด้านการพัฒนากระบวนการติดตามและประเมินผล ถึงแม้จะอยู่ในระดับมากแต่ก็เป็นด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ที่เป็นเช่นนั้นอาจเนื่องมาจาก การขาดความตระหนักและความเข้มเข้มนงวดในการติดตามการติดตามและประเมินผลของผู้บริหาร เนื่องจากการรับภาระงานในหลายด้านพร้อม ๆ กัน สอดคล้องกับงานวิจัยของ วนิดา อรัญยะพันธ์ (2552) ได้ศึกษาเรื่อง การบริหารจัดการตาม

หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานนทบุรี เขต 2 พบว่า โดยรวมรายด้านและรายข้ออยู่ในระดับมาก และในด้านการมีส่วนร่วมของบุคลากรในสถานศึกษาก็พบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือ ข้อที่ผู้บริหาร คณะครู วางแผนร่วมกันในการติดตามประเมินผลการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในสถานศึกษา และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ อธิพงษ์ ปุกสันเทียะ (2550) ที่ศึกษาเรื่อง การวิจัยสภาพการปฏิบัติงานโครงการเกษตรแบบเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริทฤษฎีใหม่ในโรงเรียนแกนนำ สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครราชสีมา ที่ได้ให้ข้อเสนอแนะว่า ควรให้มีการนิเทศติดตามกำกับดูแลอย่างใกล้ชิด นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับวิจัยของ รัชดาทองสุข (2552) ที่ศึกษาเกี่ยวกับการรับรู้การบริหารจัดการจัดการสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 และเขต 2 ที่ได้ให้ข้อสังเกตไว้ว่า กระบวนการติดตามและประเมินผลการจัดการวิจัยตามแนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเป็นหน้าที่ของโรงเรียนเพียงอย่างเดียวจึงมิได้ให้ความสำคัญกับกระบวนการนี้มากนัก จึงเป็นเหตุผลที่ทำให้ด้านการพัฒนากระบวนการติดตามและประเมินผล เป็นด้านที่มีด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด

2. การเปรียบเทียบความคิดเห็นของบุคลากรทางการศึกษา

2.1 ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของบุคลากรทางการศึกษาต่อการบริหารการศึกษาตามแนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียนในอำเภอไทรโยค จำแนกตามตำแหน่งงาน พบว่า บุคลากรทางการศึกษาที่มีตำแหน่งงานแตกต่างกันมีความคิดเห็นต่อการบริหารการศึกษาตามแนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียนในอำเภอไทรโยค โดยรวมไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับสถิติ .05 ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมุติฐาน อาจเนื่องมาจาก ทุกตำแหน่งงานไม่ว่าจะเป็นผู้บริหารหรือครูผู้สอนเอง มีความรู้ความเข้าใจในหลักการเบื้องต้นในการนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ขับเคลื่อนในสถานศึกษา สอดคล้องกับงานวิจัยของ บัญญัติ นนทามาลย์ และคณะ (2551) ได้ศึกษาเกี่ยวกับสภาพการจัดการวิจัยโดยยึดหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียนในอำเภอกวาง จังหวัดลำปาง ซึ่งพบว่าประสบการณ์เกี่ยวกับปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไม่มีผลทำให้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของบุคลากรทางการศึกษาและสภาพการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการจัดการวิจัยแตกต่างกัน นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของอดิพร ทองหล่อ และคณะ (2553) ที่ศึกษาเรื่องการบริหารตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียนสังกัดสำนักงาน

เขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดสุรินทร์ พบว่า ประสิทธิภาพในการบริหารตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไม่มีผลทำให้ความรู้และการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปสู่การปฏิบัติแตกต่างกัน แต่เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน กลับพบว่า ด้านการพัฒนาแนวทางการจัดการวิจัยตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และด้านการส่งเสริมความรู้ความเข้าใจและการพัฒนาบุคลากร แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับสถิติ .05 ส่วนด้านการส่งเสริมกิจกรรมขยายผล และพัฒนาเครือข่ายและด้านการพัฒนากระบวนการติดตามและประเมินผล ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับสถิติ .05 สาเหตุที่ด้านการพัฒนาแนวทางการจัดการวิจัยตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และด้านการส่งเสริมความรู้ความเข้าใจและการพัฒนาบุคลากร มีความแตกต่างกันนั้นอาจเนื่องมาจาก มุมมองตามสถานภาพของตนเอง ผู้บริหารมักจะมองในเชิงนโยบายลงมาสู่การปฏิบัติ แต่มุมมองของครูผู้สอนนั้นจะเน้นจากการปฏิบัติตามคำสั่งที่ผู้บริหารได้มอบนโยบายไว้ สอดคล้องกับการวิจัยของ ชีรพงศ์ ปุกสันเทียะ (2550) ที่ศึกษาเรื่องการวิจัยสภาพการปฏิบัติงานโครงการเกษตรแบบเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริทฤษฎีใหม่ในโรงเรียนแกนนำ สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครราชสีมา พบว่าผู้บริหารมี ค่านิยมความรู้ ความคิดเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียงมากกว่าครูผู้สอนและนักเรียน ทั้งนี้อาจ

เนื่องมาจาก ผู้บริหารเป็นผู้รับผิดชอบกิจกรรมในภาพรวมของโรงเรียน เป็นผู้วางแผน กำหนดนโยบาย บริหารงาน อำนวยการ สั่งการ จัดสิ่งอำนวยความสะดวก และทรัพยากรต่าง ๆ เช่น งบประมาณ วัสดุ อุปกรณ์และเครื่องมือเครื่องใช้ต่าง ๆ รวมไปถึงการจัดการกับบุคลากร ตลอดจนการแก้ปัญหาต่างๆ เกี่ยวกับการดำเนินโครงการ จึงเห็นว่ามี การปฏิบัติที่มากกว่าครูนักเรียน ซึ่งอาจเป็นผู้ปฏิบัติเพียงส่วนใดส่วนหนึ่งในกิจกรรมใดกิจกรรมหนึ่งของโครงการเท่านั้น

2.2 ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของบุคลากรทางการศึกษาต่อการบริหารการศึกษาตามแนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียนในอำเภอไทรโยค จำแนกตามขนาดโรงเรียน พบว่า บุคลากรทางการศึกษาที่อยู่โรงเรียนขนาดแตกต่างกันแตกต่างกันมีความคิดเห็นต่อการบริหารการศึกษาตามแนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียนในอำเภอไทรโยค โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับสถิติ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมุติฐาน สอดคล้องกับงานวิจัยของศรประภา พงษ์หัตถาศิลป์ ที่วิจัยเรื่องการบริการสถานศึกษาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร จำแนกตามขนาดโรงเรียนที่แตกต่างกัน มีการบริหารสถานศึกษาโดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้อาจเป็น

เพราะขนาดของโรงเรียนนั้นส่งผลต่อการนำ
ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในโรงเรียน ซึ่ง
โรงเรียนขนาดเล็กจะมีจำนวนบุคลากรที่น้อย
กว่าโรงเรียนขนาดใหญ่ ทำให้ประสิทธิภาพและ
ประสิทธิผลในการบริหารตามแนวทาง
เศรษฐกิจพอเพียงแตกต่างกันไป ด้วย สอดคล้อง
กับงานวิจัยของชาติวี โพธิกุล (2552) ที่ศึกษา
เรื่องสมรรถนะผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษาสุพรรณบุรีเขต 2 พบว่า
ผู้บริหารโรงเรียนขนาดใหญ่มีความพร้อมใน
การบริหารมากกว่าโรงเรียนขนาดกลางและ
โรงเรียนขนาดเล็กด้วยปัจจัยทรัพยากรต่าง ๆ ที่
เหมาะสมกว่า และพบอีกว่าโรงเรียนขนาดเล็ก
ส่วนใหญ่ขาดแคลนบุคลากรในการปฏิบัติ
หน้าที่สอนและงานธุรการ เมื่อไม่สามารถสรร
หาบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถเข้ามา
ปฏิบัติงานได้ ทำให้บางครั้งผู้บริหารต้องจัด
บุคคลซึ่งบางครั้งอาจไม่ชำนาญไปทำหน้าที่
แทน เพราะบุคลากรมีจำนวนจำกัด แต่เมื่อ
พิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านการส่งเสริม
กิจกรรมขยายผล และพัฒนาเครือข่ายและด้าน
การพัฒนากระบวนการติดตามและประเมินผล
แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับสถิติ .05
ส่วนด้านการพัฒนาแนวทางการจัดการวิจัย
ตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและด้านการ
ส่งเสริมความรู้ความเข้าใจและการพัฒนา
บุคลากรไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า
ไม่ว่าจะเป็นโรงเรียนขนาดเล็กหรือขนาดใหญ่
การบริหารและเข้าใจแนวทางการนำปรัชญาของ

เศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในสถานศึกษาของ
บุคลากรทางการศึกษา จะเข้าใจและรับรู้ไปใน
ทิศทางเดียวกัน เพราะเป็นนโยบายจาก
กระทรวงศึกษาธิการ และเป็นหลักการที่
สามารถประยุกต์ได้กับการวิจัยสอดคล้องกับ
งานวิจัยของสมดี พวงพักดี (2550) ได้ศึกษา
เรื่องการสภาพการดำเนินงานตามปรัชญา
เศรษฐกิจพอเพียงตามการรับรู้ของผู้บริหารและ
ครูผู้สอนในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุดรธานี
ผลการวิจัยพบว่า สภาพการดำเนินงานตาม
ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงตามการรับรู้ของ
ผู้บริหารและครูผู้สอนในโรงเรียนประถมศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุดรธานี
โดยรวมอยู่ในระดับมาก นอกจากนี้ ยังเป็น
นโยบายด้านการวิจัยที่ พลเอก ประยุทธ์
จันทร์โอชา ได้เน้นย้ำในการจัดการวิจัยเพื่อ
สร้างคุณภาพคน โดยส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้
ทั้งภายในภายนอกสถานศึกษา โดยเฉพาะการ
เรียนรู้ด้วยตนเองเพื่อการเรียนรู้ตลอดชีวิต
ตลอดจนงานการสร้างอาชีพ จึงได้กำหนดแนว
ทางการพัฒนาระบบการวิจัยและการ
จัดการเรียนรู้เพื่อสร้างคนไทย สังคมไทยให้
เข้มแข็ง โดยการน้อมนำเอาปรัชญาเศรษฐกิจ
พอเพียงของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหา
ภูมิพลอดุลยเดชมาเป็นแนวปฏิบัติ
(กระทรวงศึกษาธิการ, 2558)

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 จากผลการวิจัยพบว่าขนาดของโรงเรียนมีผลทำให้การบริหารการศึกษาตามแนวทางปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียนในเขตอำเภอไทรโยคแตกต่างกัน แสดงว่า จำนวนของบุคลากรทางการศึกษาและนักเรียนส่งผลกระทบต่องบประมาณและการแบ่งงานในการดำเนินงานที่เกี่ยวข้องกับเศรษฐกิจพอเพียงในด้านต่าง ๆ ดังนั้น หน่วยงานต้นสังกัดควรให้ความสำคัญกับเรื่องนี้ และร่วมกันสนับสนุนในด้านงบประมาณ หรือ แนวทางการดำเนินงานของโรงเรียนขนาดเล็ก เพื่อที่จะสามารถนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้บริหารงานได้บรรลุตามวัตถุประสงค์อย่างมีประสิทธิภาพ และสอดคล้องกับบริบทของโรงเรียนตนเอง

1.2 จากผลการวิจัย พบว่า ระดับความคิดเห็นรายด้านในด้านการพัฒนากระบวนการติดตามและประเมินผล ถึงจะอยู่ในระดับมาก แต่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดเมื่อเทียบกับด้านอื่น ๆ แสดงให้เห็นว่า บุคลากรทางการศึกษาในโรงเรียนยังไม่ให้ความสำคัญกับด้านนี้เท่าที่ควร ซึ่งจริง ๆ แล้วด้านด้านการพัฒนากระบวนการติดตามและประเมินผลถือว่ามี ความสำคัญเป็นอย่างมาก เนื่องจากต้องนำผลการประเมินมาใช้พัฒนา ดังนั้น ผู้บริหารควร

เน้นย้ำกระบวนการติดตามประเมินผล เพื่อนำผลที่ได้ ไปใช้พัฒนา ปรับปรุงแนวทางการบริหารการศึกษาตามแนวทางของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงได้อย่างต่อเนื่อง เพื่อให้เกิดผลในระยะยาว

1.3 ต้นสังกัดควรมีการสนับสนุน และส่งเสริมให้โรงเรียนที่มีความพร้อมในบริหารการวิจัยตามแนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ได้พัฒนาเป็นโรงเรียนแกนนำในการกระจายแนวคิดหรือแนวทางการบริหารที่มีผลการดำเนินงานประสบความสำเร็จแล้ว หรือ อาจจัดตั้งเป็นศูนย์การเรียนรู้เพื่อให้โรงเรียนต่าง ๆ ได้มาศึกษาดูงานต่อไป

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการวิจัยเรื่องปัญหาอุปสรรคในการบริหารการศึกษาตามแนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียนขนาดเล็กของโรงเรียนในเขตอำเภอไทรโยค สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 3

2.2 ควรมีการวิจัยเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นในการบริหารการศึกษาตามแนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงระหว่างโรงเรียนในสังกัดรัฐกับโรงเรียนเอกชนในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 3

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2552). **หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551**.
กรุงเทพฯ: คุรุสภาลาดพร้าว
- _____ (2558). **การจัดการเรียนการสอนในยุคโลกดิจิทัล**. [ออนไลน์]. ได้จาก:
<https://www.moe.go.th/moe/th/news/>. [สืบค้นเมื่อ วันที่ 1 กรกฎาคม 2562].
- กานต์ชนิต ตี๋นัย. (2551). **การน้อมนำแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงสู่การปฏิบัติในโรงเรียนบ้าน
เทิดไทย อำเภอแม่ฟ้าหลวง จังหวัดเชียงราย**. วิทยานิพนธ์ ค.ม. เชียงราย: มหาวิทยาลัย
ราชภัฏเชียงราย.
- เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์. (2550). **ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการบริหารที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล
ขององค์กร**. เข้าถึงได้จาก <http://www.ifd.or.th>
- คณะขับเคลื่อนเศรษฐกิจพอเพียงสถานศึกษา. (2556). **คู่มือประเมินสถานศึกษาพอเพียงตามหลัก
ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง**. สำนัก
- ชาติรี โฟธิกุล. (2552). **สมรรถนะผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษสุพรรณบุรี
เขต 2 ตามมาตรฐานวิชาชีพของคุรุสภา**. นครปฐม: มหาวิทยาลัยศิลปากร
- ณลิตา อริยะพันธุ์. (2552). **การบริหารจัดการศึกษาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงใน
สถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษนนทบุรี เขต 2**. วิทยานิพนธ์ปริญญา
มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยปทุมธานี.
- ระพีพรรณ คณาฤทธิ. (2554). **การบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงใน
โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานีเขต 2**. วิทยานิพนธ์
ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี
- รัชดา ทองสุข. (2552). **การรับรู้การบริหารจัดการสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจ
พอเพียงของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
พระนครศรีอยุธยา เขต 1 และเขต 2**. สาขาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยราชภัฏ
พระนครศรีอยุธยา
- สมดี สมพวงภักดี. (2550). **สภาพการดำเนินงานตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงตามการรับรู้
ของผู้บริหาร และครูผู้สอนในโรงเรียนประถมศึกษา**. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต
(การบริหารการศึกษา). อุตรธานี: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรธานี. ถ่ายเอกสาร
- อดิพร ทองหล่อ. (2553). **การบริหารตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียนสังกัดสำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดสุรินทร์**. สุรินทร์: วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี จังหวัดสุรินทร์.